

HRVATSKI HRVAČI - SUDIONICI EUROPSKIH I SVJETSKIH PRVENSTAVA TE OLIMPIJSKIH IGARA OD 1896. DO 1955. GODINE

Međimorec, Tomislav

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Kinesiology / Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:117:271483>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#) / [Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-19**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Kinesiology, University of Zagreb - KIFoREP](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

KINEZIOLOŠKI FAKULTET

(studij za stjecanje visoke stručne spreme

i stručnog naziva: magistar kineziologije)

Tomislav Međimorec

**HRVATSKI HRVAČI – SUDIONICI EUROPSKIH
I SVJETSKIH PRVENSTAVA TE OLIMPIJSKIH
IGRARA OD 1896. DO 1955. GODINE**

(diplomski rad)

Mentor:

izv. prof. dr. sc. Mario Baić

Zagreb, kolovoz 2020.

Ovim potpisom se potvrđuje, da je ovo završna verzija diplomskog rada koja je obranjena pred Povjerenstvom, s unesenim korekcijama koje je Povjerenstvo zahtijevalo na obrani te da je ovo tiskana verzija istovjetna elektroničkoj verziji predanom u Knjižnici.

Mentor:

Student:

Tomislav Međimorec

Zahvala

Bliži se kraj mog studentskog života. Punih devet godina bilo je potrebno da krenem pisati ovu zahvalu. Za nekoga previše, za mene definitivno premalo. Ne bih uspio biti na ovom mjestu bez pomoći i potpore meni jako bitnih ljudi, stoga bih se ovim putem prije svega želio zahvaliti svojoj obitelji – mami Dubravki, tati Zlatku te braći Vedranu i Vinku koji su bili neiscrpan izvor potpore i razumijevanja, ali i „dubokog džepa“ koji su praznili i uskakali kad god bi za to bilo potrebe. Zatim, želio bih se zahvaliti svome profesoru, treneru i mentoru Mariu Baiću. Osim pomoći oko samog diplomskog rada, dobio sam i životne savjete koje ću koristiti dokle god postojim. Prijavio sam diplomski rad i odabrao temu prije nepune dvije godine i zauvijek ću mu biti zahvalan što nikada nije digao ruke od mene i odustao od mog plana da postanem magistar kineziologije. Uz mene su naravno bile i kolege s Fakulteta, svi prijatelji i cimeri koji će se pronaći u ovoj zahvali bez da ih imenujem.

Svima vama zahvaljujem se od srca i *festina lente!*

HRVATSKI HRVAČI – SUDIONICI EUROPSKIH I SVJETSKIH PRVENSTAVA TE OLIMPIJSKIH IGRARA OD 1896. DO 1955. GODINE

Sažetak

Cilj ovog rada je istražiti, prikupiti te popisati rezultate hrvatskih hrvača u razdoblju od 1896. do 1955. godine na europskim i svjetskim prvenstvima te olimpijskim igrama te na taj način dobiti vrijedan rad o tome dijelu povijesti hrvatskoga hrvanja. Uvidom u postojeću literaturu uočen je problem manjka evidencije hrvača reprezentativaca koji su nastupali u nekim bivšim državama, zadovoljavajući jedan od dva ili oba kriterija koje koriste povjesničari sporta (Jajčević, 2007. Gizdić, 2013. i 2016.) prema kojima ih možemo deklarirati kao hrvatske hrvače. Prvi kriterij nam govori da hrvač, za vrijeme nastupa na velikim natjecanjima, mora biti član hrvačkog kluba koji se nalazi na području današnje Republike Hrvatske, dok nam drugi kriterij govori da hrvač, također za vrijeme nastupa na velikim natjecanjima, mora biti rođen na području današnje Republike Hrvatske. Također je uočen problem raspršenosti podataka, stoga je cilj okupljanje istih na jednome mjestu. Ovaj rad donosi evidenciju svih natjecatelja te njihove osnovne natjecateljske reference (ime i prezime, rezultat, stil hrvanja, težinska kategorija, klupska registracija). Rad je koncipiran na način da su navedena sva europska i svjetska prvenstva te olimpijske igre u navedenom razdoblju zajedno sa svim hrvatskim hrvačima koji su nastupali na istim. U razdoblju od 1896. – 1955. godine bilo je održano 12 olimpijskih igara, 7 službenih svjetskih prvenstava od kojih je njih 5 bilo hrvano grčko-rimskim stilom, a 2 slobodnim stilom hrvanja, te su se održala 22 službena europska prvenstava od kojih je 13 bilo hrvano grčko-rimskim stilom, a 9 slobodnim stilom hrvanja. Prema kriterijima povjesničara, na gore navedenim velikim natjecanjima na europskim prvenstvima nastupilo je ukupno 8 hrvatskih hrvača od kojih je najbolji plasman ostvario Juraj Metzner. Zatim su na svjetskim prvenstvima nastupila ukupno 2 hrvatska hrvača od kojih je najbolji plasman ostvario Ladislav Bakšaj, dok je na olimpijskim igrama nastupilo 7 hrvatskih hrvača od kojih je najbolji plasman ostvario Nikola Grbić. Bivše države na području današnje Republike Hrvatske nisu imale predstavnike slobodnog stila hrvanja u razdoblju od 1896. – 1955. godine.

Ključne riječi: hrvanje, rezultati, reprezentativci, povijest sporta, seniori, grčko-rimski stil, slobodni stil

CROATIAN WRESTLERS AT EUROPEAN AND WORLD CHAMPIONSHIPS AND OLYMPIC GAMES FROM 1896 TO 1955

Abstract

The aim of this graduate thesis is to explore, list and describe the results of all Croatian wrestlers in the period from 1896 to 1955 at the European and World Championship and Olympic Games to give us a valuable insight into that period of history of Croatian wrestling. The existing literature is lacking record of wrestlers who have performed in some other ex-countries, satisfying one of the two or both criteria used by sport historians (Jajčević, 2007. Gizdić, 2013. i 2016.) according to whom we can declare them as Croatian wrestlers. The first criteria explains how the wrestler, at the time of performance at the grand competitions, has to be a member of a Croatian club, which is based somewhere in the territory of today's Republic of Croatia. The second criteria explains how the wrestler, also at the time of performance at the grand competitions, has to be born in the territory of today's Republic of Croatia. The problem of data dispersion is also noticed, so the goal is to gather them in one place. This graduate thesis records all competitors and their basic competitive references (name and surname, result, wrestling style, weight category, club registration). The formulation of the paper is based upon naming all the European and World Championships and the Olympic Games during the previously stated period alongside all the Croatian wrestlers who had performed at those competitions. The graduate thesis is conceived in such way that all the European and World Championships, as well as Olympic Games are listed in that period. Also, the place and state of holding thereof are listed. The record also contains the reference of the competitor; wrestling style and age of the competitor. This record and statistic is a contribution to history of wrestling in Croatia and wrestling athletes, who competed in the European and World Championships, as well as Olympic Games. In the period between 1896 to 1955, 12 Olympic Games were held, 7 official World Championships, of which 5 were wrestled in Greco-Romanian style and 2 in freestyle, also 22 official European Championships were held, of which 13 were wrestled in Greco-Romanian and 9 in freestyle. According to the criteria made by historians, 8 Croatian wrestlers in total performed at the previously stated competitions, of which Juraj Metzner placed the best. Following that, 2 Croatian wrestlers in total performed at the World Championship of which Ladislav Bakšaj placed the best, whereas 7 Croatian wrestlers performed at the Olympic Games, of which Nikola Grbić placed the best. The former states mentioned above did not have any representatives of freestyle wrestling in the period between 1896 to 1955.

Keywords: wrestling, results, team members, history of sport, seniors, greco-roman style, free style

Sadržaj:

1.	UVOD.....	8
2.	RAZVOJ HRVANJA U HRVATSKOJ.....	10
3.	HRVATSKI HRVAČI SUDIONICI EUROPSKIH PRVENSTAVA ZA VRIJEME BIVŠIH DRŽAVA (1896. – 1955.)	15
4.	HRVATSKI HRVAČI SUDIONICI SVJETSKIH PRVENSTAVA ZA VRIJEME BIVŠIH DRŽAVA (1896. – 1955.).....	35
5.	HRVATSKI HRVAČI SUDIONICI MODERNIH OLIMPIJSKIH IGARA ZA VRIJEME BIVŠIH DRŽAVA (1896. – 1955.)	40
6.	ZAKLJUČAK	62
7.	LITERATURA.....	67

1. UVOD

Cilj ovog rada je istražiti, prikupiti i popisati rezultate svih hrvatskih hrvača seniora u razdoblju od 1896. do 1955. godine, te na taj način dobiti vrijedan rad o tome dijelu povijesti hrvatskog hrvanja. Ovim diplomskim radom pokušat će se evidentirati točan broj hrvatskih hrvača koji su nastupali na europskim i svjetskim prvenstvima te olimpijskim igrama uz navođenje njihova plasmana i rezultata te dostupnih fotografija kako bi se svi ti podaci povezali i našli na jednome mjestu.

Hrvatska je u razdoblju od 1896. – 1955. godine bila u sklopu 7 bivših država, a one su:

- 1.) Austro-Ugarska Monarhija (8.6.1867. – 29.10.1918.)
- 2.) Država Srba, Hrvata i Slovenaca (29.10. – 1.12.1918.)
- 3.) Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca (1.12.1918. – 3.10.1929.)
- 4.) Kraljevina Jugoslavija (3.10.1929. – 29.11.1945.)
- 5.) Nezavisna Država Hrvatska (10.4.1941. – 8.5.1945.)
- 6.) Demokratska Federativna Jugoslavija (7.3.1945 – 29.11.1945.)
- 7.) Federativna Narodna Republika Jugoslavija (29.11.1945. – 7.4.1963.)

U radu će se koristiti jedan od dva ili oba kriterija koja koriste i drugi autori (Gizdić, 2013. i 2016.; Jajčević, 2007; Jambrešić H., 2017.; Ježabek A., 2012.), a kojima se određivalo koji se hrvači iz bivših država i reprezentacija mogu nazivati hrvatskim hrvačima i olimpijcima. Prema Jajčeviću i sur. (2007:116), hrvatski su olimpijci "športaši koji su u vrijeme nastupa na Olimpijskim igrama bili članovi klubova koji su se nalazili na području koje zauzima današnja Republika Hrvatska" i "športaši koji su rođeni na području današnje Republike Hrvatske, a u vrijeme nastupa na OI bili su članovi klubova iz drugih republika bivše Jugoslavije". Gizdić (2013:344) je napisao: „Da bi se čitatelju olakšalo snalaženje, knjiga je podijeljena na nekoliko poglavlja: nositelji medalja hrvatskih klubova, Hrvati po rođenju, sportaši koji su u našem sportu ostavili vidan trag osvajajući trofeje, zatim sportaši koji su se nakon potpisa Rapalskog sporazuma 1920. godine stjecajem okolnosti našli u Italiji, kao i sportaši hrvatskog podrijetla koji su olimpijske medalje osvajali van Jugoslavije i država nastalih nakon njenog raspada. Ovom knjigom cilj mi je u prvom redu pokazati javnosti što je hrvatski sport dao olimpijskom pokretu i koliki je udio hrvatskih nositelja olimpijskih medalja u bivšoj državi. Jednom za

svagda znat će se koji olimpijski medaljonoša i na koji način pripada hrvatskom sportu, a ne pojedinoj državi nakon raspada Jugoslavije.“

Također, uočen je problem manjka evidencije hrvača reprezentativaca koji su nastupali u nekim bivšim državama, zadovoljavajući jedan od dva ili oba kriterija prema kojima ih možemo deklarirati kao hrvatske hrvače. Uz to, uočen je problem raspršenosti podataka, stoga je cilj okupljanje istih na jednom mjestu.

2. RAZVOJ HRVANJA U HRVATSKOJ

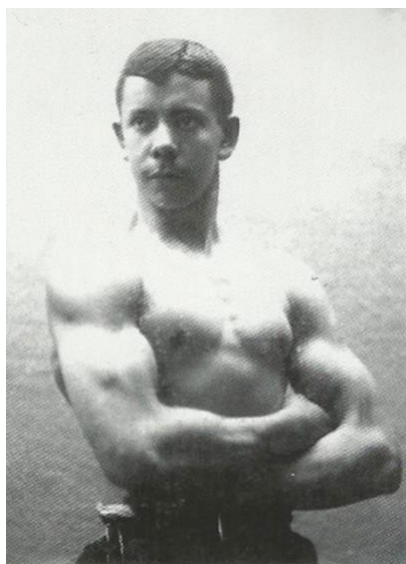
Marić, Baić i Cvetković (2007) navode kako su počeci hrvanja u Hrvatskoj povezani s osnivanjem *Teškoatletskog kluba Atlas* čiji je osnivač bio Maks Leidinger. Leidinger je svoje hrvačko znanje stekao u Brnu u razdoblju od 1901. – 1904. godine gdje je bio član *Hrvačkog kluba Helas*, gdje je između ostalog trenirao i poznati europski prvak Gustav Frištensky. Leidinger je tamo puno naučio o hrvačkom sportu. Nadalje, Milan Gredeli najzaslužniji je predstavnik hrvačkog sporta prije I. svjetskog rata. On je uz pomoć svojih suradnika 1910. godine prvo osnovao hrvačku školu, da bi godinu kasnije u Zagrebu osnovao i *Atletski sportski klub Croatiu*. Kako je bjesnio I. svjetski rat, sve razvojne aktivnosti sporta su se ugasile, no kada je rat završio, novi hrvački klubovi ubrzano su se počeli otvarati po Hrvatskoj. Već 1920. godine uz *ASK Croatia* registrirani su bili teškoatletski klubovi *Građanski*, *Concordia* i *HAŠK*. *Teškoatletski klub Herkules* osniva se 1921. godine, *Teškoatletski klub Sisak* godinu kasnije, a *Teškoatletski klub Makabi* 1923. godine. U Vinkovcima se 1924. godine osniva *TAK Obrtna omladina*, godinu kasnije osniva se *Viktorija* u Sušaku i *Olymp* u Osijeku. (Marić, Baić i Cvetković, 2007).

Slika 1. Gustav Frištenský (1879. – 1957.) – jedan od najbolji čeških hrvača toga vremena.

Postao je češka legenda i simbol snage. (internetski izvor: Bejvalolo.cz, dostupno na:

<https://www.bejvalolo.cz/fotogalerie.php?detail=3053>)

Slika 2. Maks Leidinger (1880. – 1963.) – osnivač prvog teškoatletskog kluba na tlu Hrvatske. (internetski izvor: DK Metalac, dostupno na: http://www.dk-metalac.hr/hrvatski/ोजना_4)

Slika 3. ASK Croatia. Sjede slijeva: Franjo Filipović, Joco Vrbanić, Pero Kopp i predsjednik kluba Luka Ferus. Stoje u prvom redu: Josip Marof, Rudolf Vrhovec peti u redu, Milan Oster šesti u redu, ostali nepoznati (izvor: Marić, 2007)

Slika 4. Romeo De Luka 1940. godine postaje prvak Balkana u kategoriji do 72 kg (izvor:

Marić, 2007).

Slika 5. Reprezentacija Nezavisne države Hrvatske koja je nastupila protiv reprezentacije

Italije 1942. godine u Zagrebu. Slijeva: Oster, Šestak, Moguljak, Pongratz, Mrkus, Metzner, Milković, Gerovac, a ostala dvojica nepoznata (izvor: Sviben, 1991.)

Zaključno Marić, Baić i Cvetković (2007) govore kako je hrvanje slobodnim stilom u Zagrebu nastalo 1947. godine kada je na čelu odbora za hrvanje pri *Fiskulturalnom savezu Hrvatske* bio Rikard Bukovac. On je istovremeno i kao trener preuzeo *Hrvački klub Jedinstvo*, a uveo je i slobodni stil hrvanja koji je naučio u vrijeme svog boravka u Francuskoj. 1949. godine organizirana su brojna prvenstva juniora u oba stila hrvanja te ekipna prvenstva. U Beogradu na državnom prvenstvu 1950. godine hrvatski hrvači zauzimaju šest prvih mjesta od mogućih osam. Prvenstvo Hrvatske u slobodnom stilu za seniore održalo se u Zagrebu 1951. godine, a godinu kasnije i za juniore. Prvo pojedinačno Prvenstvo Jugoslavije u hrvanju slobodnim stilom za seniore održano je 1953. godine također u Zagrebu, a hrvatski hrvači dominirali su prvenstvom osvojivši sva prva mjesta (Marić, Cvetković i Cvetković, 2007).

U razdoblju od 1948. - 1988. godine hrvanje je Jugoslaviji donijelo 16 medalja.

Tablica 1. Poredak sportova u bivšoj Jugoslaviji s obzirom na broj osvojenih olimpijskih medalja od 1948. do 1988. godine. (izvor: Baić, 2016)

POREDAK SPORTOVA OD 1948. – 1988. GODINE		BROJ OSVOJENIH MEDALJA
1.	<i>Hrvanje</i>	16
2.	<i>Boks</i>	11
3.-4.	<i>Košarka</i>	7
	<i>Vaterpolo</i>	7
5. – 8.	<i>Kanu</i>	5
	<i>Nogomet</i>	5
	<i>Rukomet</i>	5
	<i>Veslanje</i>	5
9. – 10.	<i>Gimnastika</i>	3
	<i>Streljaštvo</i>	3
11. – 14.	<i>Atletika</i>	2
	<i>Judo</i>	2
	<i>Plivanje</i>	2
	<i>Stolni tenis</i>	2
UKUPNO		75
<i>Broj osvojenih medalja izuzev borilačkih sportova</i>		<i>46 (61,33%)</i>
<i>Borilački sportovi (hrvanje, boks, judo)</i>		<i>29 (38,66%)</i>

3. HRVATSKI HRVAČI SUDIONICI EUROPSKIH PRVENSTAVA ZA VRIJEME BIVŠIH DRŽAVA (1896. – 1955.)

U razdoblju od 1896. – 1955. održano je 18 neslužbenih te su održana 22 službena europska prvenstva. Od 22 službena, 13 je bilo održano grčko-rimskim, a njih 9 slobodnim stilom hrvanja. U ovom razdoblju nije bilo predstavnika hrvatskog hrvanja slobodnim stilom.

Uvidom u bazu United World Wrestling-a te u knjigu *Documentation of International Wrestling Championships 1896. – 1977.*, hrvatski hrvači koji su nastupali na prvenstvima Europe i to 1927., 1931. i 1937. godine bili su: Blaž Vojvodić, Miroslav Metzner-Fritz, Nikola Grbić, Đuro Kren, Karlo Toth, Ivan Marković, Antun Fischer, Juraj Metzner i Stanko Šneberger.

PRVENSTVO EUROPE 1925.

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca je na Europskom prvenstvu održanom 17. – 20.12.1925. godine u Milanu (Kraljevina Italija) imala troje hrvača. (Larsson i Irden, 1977). Bili su to Pavle Goldstein, Janez Arzensek i Radovan Nikolić koje nismo mogli svrstati među hrvatske hrvače. Na ovom Europskom prvenstvu nije bilo hrvača koji zadovoljavaju jedan od dva ili oba kriterija po kojima ih možemo svrstati među hrvatske hrvače¹.

PRVENSTVO EUROPE 1927.

Larsson i Irden (1977.) navode da je Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca na Europskom prvenstvu održanom 3. – 6.11.1927. godine u Budimpešti (Kraljevina Mađarska) imala četiri hrvača koji zadovoljavaju jedan od dva ili oba kriterija po kojima ih možemo svrstati među

¹Kriterij prema kojemu su svrstani među hrvatske hrvače je definicija hrvatskih olimpijaca Jajčevića i sur. (2007:116): "športaši koji su u vrijeme nastupa na Olimpijskim igrama bili članovi klubova koji su se nalazili na području koje zauzima današnja Republika Hrvatska" i "športaši koji su rođeni na području današnje Republike Hrvatske, a u vrijeme nastupa na OI bili su članovi klubova iz drugih republika bivše Jugoslavije".

hrvatske hrvače² (Larsson i Irden, 1977). Bili su to Đuro Kren³, Miroslav Metzner-Fritz⁴, Blaž Vojvodić⁵ i Nikola Grbić⁶ koji su te godine bili članovi hrvačkih klubova koji su se nalazili na području današnje Republike Hrvatske te ih na temelju toga svrstavamo među hrvatske hrvače. Hrvatska se 1927. nalazila u sklopu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

MIROSLAV METZNER-FRITZ

²Isto.

³Đuro Kren je 1927. godine bio član *Hrvačkog kluba Herkules* iz Zagreba čime zadovoljava kriterij po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. Mjesto i datum rođenja Đure Krena su nepoznati. (Internetski izvor: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=303>).

⁴Miroslav Metzner-Fritz rođen je 1904. godine u Beču. 1927. godine bio član *ASK Croatia* iz Zagreba te je prema tome zadovoljio jedan od dva kriterija po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. (Internetski izvori: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=294> i Hrvatski olimpijski odbor. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=&idsportas=20348&filtersport=48&filternatjecanja=>).

⁵Blaž Vojvodić je 1927. godine bio član *Teškoatletskog kluba Herkules* iz Zagreba čime zadovoljava kriterij po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. Mjesto i datum rođenja Blaža Vojvodića su nepoznati. (Internetski izvor: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/history/rezultati1924-1930.pdf>).

⁶Nikola Grbić rođen je 1899. godine u Svračkovom selu kraj Udbine čime zadovoljava kriterij po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. 1927. godine bio je član *Hrvačkog kluba Radnički* iz Beograda. (Internetski izvor: Hrvatski olimpijski odbor. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=nikola&filterprezime=&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20370>).

Slika 6. Miroslav Metzner-Fritz (internetski izvor: Hrvatski olimpijski odbor, dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=&idsportas=20348&filtersport=48&filternatjecanja=>).

Prema mrežnim stranicama Hrvatskog olimpijskog odbora i Rvačkog saveza Srbije, Miroslav Metzner-Fritz rođen je 5. siječnja 1904. u Beču. Bio je član kluba *ASK Croatia* (Zagreb) i hrvao je grčko-rimskim stilom. Metzner-Fritz bio je višestruki prvak tadašnje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Jugoslavije. Natjecao se na državnim natjecanjima od 1926. – 1933. godine. 1926. i 1929. godine osvaja treće mjesto, dok 1927., 1928., 1930. i 1933. postaje prvak tadašnjih država natječući se za klub *ASK Croatia* iz Zagreba. Preminuo je 27. veljače 1992. u Zagrebu (Hrvatski olimpijski odbor, 2017; Rvački savez Srbije, 2012).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Miroslav Metzner-Fritz nastupao je na Europskom prvenstvu 1927. godine u kategoriji do 67.5 kilograma. U kategoriji je bilo 13 hrvača. Ispao je u 2. kolu nakon dva poraza tušem:

1. kolo: poraz tušem protiv Piera Postinia (Kraljevina Italija)
2. kolo: poraz tušem protiv Eduarda Sperlinga (Weimarska Republika)

(Larsson i Irden, 1977).

67,5 kg			Nr. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13													R:			
Vidal	E	SP	1	3											3	E2R	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
Blažyca	Ryszard	PL	2	0	3		3									E3R	1-2	13-1	12-13
Keresztes	Lajos	HU	3		0	1	3		1							E4R	3-4	2-3	2-5
Sesta	Ludwig	AT	4			3	3									E2R	5-6	4-5	3-8
Käpp	Osvald	ES	5		0	1	1	0					3			III	7-8	6-7	6-9
Nord	Arthur	NO	6					3	0	0	0				3	E5R	9-10	8-9	11
Yalaz	Tayyar	TU	7					3	3							E2R	11-12	10-11	
Kratochvíl	František	CZ	8			3		3	0	0	0					E4R	13	12	
Postini	Piero	IT	9					3	3		1					E3R			
Metzner	Miroslav	YU	10							3		3				E2R		<u>4</u>	<u>5</u>
Sperling	Eduard	GE	11				0				0	0	1			I		11-13	11-5
Parisel	P	FR	12									3	3			E3R		3-5	13-6
Pettersson	Harald	SW	13	0				0					3	1		II		6-8	

Slika 7. Originalni ždrijeb i rezultat s Europskog prvenstva 1927. godine u Budimpešti (Kraljevina Mađarska), (izvor: „Documentation of internacional wrestling

championships 1896. – 1976. “, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Luttte Amateur).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Blaž Vojvodić nastupao je na Europskom prvenstvu 1927. godine u kategoriji do 62 kilograma. U kategoriji je bilo 12 hrvača. Ispao je u 2. kolu nakon dva poraza tušem:

1. kolo: poraz tušem protiv Wacława Ziolkowskog (Republika Poljska)
2. kolo: poraz tušem protiv Eugena Fleischmanna (Čehoslovačka)

(Larsson i Irden, 1977).

62 kg			Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Muhsin		TU	1		3	3										E2R
Rottenfluc	René	FR	2	0		3	3									E3R
Egeberg	Martin	NO	3	0	0		3			1	3					III
Schlanger	Ludwig	AT	4		1	1		0								A3R
Vojdović	Blaž	YU	5					3	3							E2R
Ziolkowski	Wacław	PL	6				3	0			3					E3R
Fleischmann	Eugen	CZ	7			3		0			3		0		3	E4R
Väli	Voldemar	ES	8			0			0	0				1	1	I
Pizzocaró	Riccardo	IT	9										3	3		E2R
Steinig	Ernst	GE	10							3		1			3	E3R
Hansson	Sigfrid	SW	11								3	0			3	E3R
Kárpáti	Károly	HU	12							0	3		0	1		II

R:	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
	1-2	1-3	2-3
	3-4	2-4	4-6
	5-6	5-7	7-10
	7-8	6-8	8-11
	9-10	9-11	12
	11-12	10-12	
		<u>4</u>	<u>5</u>
		12-7	12-8
		3-8	3-7

Slika 8. Originalni ždrijeb i rezultat s EP 1927. godine u Budimpešti (Kraljevina Mađarska), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Luttte Amateur).

NIKOLA GRBIĆ

Slika 9. Nikola Grbić (internetski izvor: Hrvatski olimpijski odbor, dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=&idsportas=20370&filtersport=48&filternatjecanja=>).

Prema mrežnim stranicama Hrvatskog olimpijskog odbora i Rvačkog saveza Srbije, Nikola Grbić rođen je 2. veljače 1899. u Svrčkovom selu kod Udbine. Bio je član klubova *MTK* (Budimpešta), *ASK Croatia* (Zagreb), *Hrvački klub Amater* (Sombor), *Hrvački klub Radnički* (Sombor), *Somborsko sportsko udruženje*, *Hrvački klub Radnički* (Beograd), *Monte Grande* (Argentina). Grbić je bio višestruki prvak Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Natjecao se na državnim natjecanjima od 1924. – 1928. godine. Godine 1926. postaje viceprvak Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, dok 1924., 1927. i 1928. godine postaje prvak Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca natječući se za *Hrvački klub Amater* i *Somborsko sportsko udruženje* iz Sombora te *Hrvački klub Radnički* iz Beograda. Preminuo je 2. prosinca 1973. u Buenos Airesu (Argentina) (Hrvatski olimpijski odbor, 2017; Rvački savez Srbije, 2012).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Nikola Grbić nastupao je na Europskom prvenstvu 1927. godine u kategoriji do 75 kilograma. U kategoriji je bilo 10 hrvača. Ispao je u 2. kolu nakon dva poraza tušem:

1. kolo: poraz tušem protiv František Halaa (Čehoslovačka)
2. kolo: poraz tušem protiv Federica Malossia (Kraljevina Italija)

(Larsson i Irden, 1977).

75 kg			Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bohm	Ragnar	SW	1		3	0							3	E3R
Kusnets	Albert	ES	2	0				1	3	0		0		II
Jourlin	Jean	FR	3	3			0				3			E3R
Oppolzer	Franz	AT	4			3								A1R
Hilmi		TU	5		3				3					E2R
Papp	László	HU	6		1			0		0			1	I
Hala	František	CZ	7		3	1			3		0		0	III
Grbic	Nikola	YU	8							3		3		E2R
Malossi	Federico	IT	9		3						1		3	E4R
Bräun	Friedrich	GE	10	0					3	3		1		E5R

R:				
<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	
1-2	1-3	10-1	9-2	
3-4	2-5	2-6	10-6	
5-6	6-7	3-7	7	
7-8	8-9	9		
9-10	10			
		<u>5</u>	<u>6</u>	
		7-10	2-7	
		2	6	
		6		

Slika 10. Originalni ždrijeb i rezultat s EP 1927. godine u Budimpešti (Kraljevina Mađarska), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Luttte Amateur).

JURAJ (ĐURO) KREN

Slika 11. Reprezentacija Kraljevine SHS na Europskom prvenstvu u Budimpešti 1927. godine. Stoje slijeva: Frijdeš Hoffmann (Hrvački klub Judo Makabi, Novi Sad), Blaž Vojvodić (Teškoatletski klub Herkules, Zagreb) (izvor: Sviben, 1991.)

Prema mrežnoj stranici Rvačkog saveza Srbije, Juraj (Đuro) Kren bio je višestruki prvak tadašnje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Natjecao se na državnim natjecanjima od 1926. – 1928. godine i svake je godine osvojio naslov prvaka Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca natječući se za *Teškoatletski klub Herkules* iz Zagreba (Rvački savez Srbije, 2012.).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Đuro Kren nastupao je na Europskom prvenstvu 1927. godine u kategoriji od 82,5 kilograma. U kategoriji je bilo osmero hrvača. Ispao je u 2. kolu nakon dva poraza tušem:

1. kolo: poraz tušem protiv Raymonda Bade (Kraljevina Mađarska)
2. kolo: poraz tušem protiv Josefa Urbana (Čehoslovačka)

(Larsson i Irden, 1977).

+82,5 kg			Nr. 1 2 3 4 5 6 7 8								R:				
Dame	Edmond	FR	1	3	3						E2R	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
Coban	Mehmet	TU	2	0	3	3					E3R	1-2	1-3	2-3	8-3
Richthoff	Johan	SW	3	1	0	0	0			3	II	3-4	2-4	4-5	5
Müller	Willi	GE	4		0	3	3				E3R	5-6	5-7	8	
Urban	Josef	CZ	5			3	0	0	0	3	III	7-8	6-8		
Cieniewski	Marian	PL	6					3		3	E2R			<u>5</u>	<u>6</u>
Krin	Djuro	YU	7					3		3	E2R			5-8	3-5
Badó	Raymund	HU	8			1	0	0	0		I			3	8

Slika 12. Originalni ždrijeb i rezultat s EP 1927. godine u Budimpešti (Kraljevina Mađarska), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Lutte Amateur).

Slika 13. Reprezentativni susret Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Mađarske 1927. godine u Pešti. Stoje slijeva u dresu: Ivo Sauerborn, Blaž Vojvodić, Vlado Uzelec, Ivo Marković, Pero Janeš, Ivo Kos, Franjo Palković, te vođa puta Martin Denich. (izvor: „Almanah teškoatletskog saveza Hrvatske“, G. Senečić, 1961. Teškoatletski savez Hrvatske, str 43).

Tablica 2. Hrvatski hrvači seniori na Europskom prvenstvu 1927., Budimpešta (Kraljevina Mađarska)

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUPA	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
BLAŽ VOJVODIĆ (N/A)	EP 1927.	GRČKO- RIMSKI	N/A	BUDIMPEŠTA, KRALJEVINA MAĐARSKA	62 KG	TAK HERKULES, ZAGREB
MIROSLAV METZNER- FRITZ (1904.)	EP 1927.	GRČKO- RIMSKI	N/A	BUDIMPEŠTA, KRALJEVINA MAĐARSKA	67,5 KG	ASK CROATIA, ZAGREB
NIKOLA GRBIĆ (1899.)	EP 1927.	GRČKO- RIMSKI	N/A	BUDIMPEŠTA, KRALJEVINA MAĐARSKA	75 KG	ASK CROATIA, ZAGREB
ĐURO KREN (N/A)	EP 1927.	GRČKO- RIMSKI	N/A	BUDIMPEŠTA, KRALJEVINA MAĐARSKA	+82,5 KG	TAK HERKULES, ZAGREB

Legenda: kratica N/A u tablici označava da su plasman i godina rođenja određenog hrvača u literaturi nepoznati

PRVENSTVO EUROPE 1931.

Larsson i Irden (1977.) navode da je Kraljevinu Jugoslaviju na Europskom prvenstvu održanom 27. – 30.3.1931. godine u Pragu (Čehoslovačka) predstavljalo troje hrvača koji su zadovoljili jedan od dva ili oba kriterija po kojima ih možemo svrstati među hrvatske hrvače (Larsson i Irden, 1977). Bili su to Karlo Toth⁷, Juraj Metzner⁸ i Ivan Marković⁹ koji su te godine bili

⁷Karlo Toth rođen je 1907. u Bačkoj Topoli u Vojvodini čime ne zadovoljava jedan od kriterija po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. Međutim, 1931. godine bio je član *Hrvačkog kluba Sparta* iz Zagreba pa time zadovoljava kriterij za svrstavanje među hrvatske hrvače. (Internetski izvori: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=364> i Hrvatski olimpijski odbor. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=toth&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20303>).

⁸Juraj Metzner rođen je 1910. Godine u Zagrebu, a 1931. godine bio je član *ASK Croatia* čime zadovoljava oba kriterija po kojima ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. (Internetski izvor: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=355>. Izvor mjesta i datuma rođenja: Biografski omoti sportaša i sportskih djelatnika, Sekundarna dokumentacija Hrvatskog športskog muzeja.)

⁹Ivan Marković rođen je 1906. godine u Donjem Pazarištu, a 1931. godine bio član *Teškoatletskog kluba Herkules* iz Zagreba čime zadovoljava oba kriterija po kojima ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. (Internetski izvor: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/history/rezultati1924-1930.pdf>. Izvor mjesta i datuma rođenja: Biografski omoti sportaša i sportskih djelatnika, Sekundarna dokumentacija Hrvatskog športskog muzeja.)

članovi hrvačkih klubova koji su se nalazili na području današnje Republike Hrvatske, te ih na temelju toga svrstavamo među hrvatske hrvače. Hrvatska se 1931. nalazila u sklopu Kraljevine Jugoslavije.

KARLO TOTH

Slika 14. Karlo Toth, nastupao na Olimpijskim igrama 1936. godine u kategoriji do 56 kg (internetski izvor: Hrvatski olimpijski odbor, dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=toth&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20303>).

Prema mrežnim stranicama Hrvatskog olimpijskog odbora i Rvačkog saveza Srbije, Karlo Toth rođen je 15. srpnja 1907. u Bačkoj Topoli na području današnje Srbije. Bio je član *Hrvačkog kluba Radnički* (Senta) i *Hrvačkog kluba Sparta* (Zagreb). Na Olimpijskim igrama 1936. godine nastupao je u kategoriji do 56 kg grčko-rimskim stilom i plasirao se u drugo kolo. Toth je bio

višestruki prvak tadašnje Kraljevine Jugoslavije. Natjecao se na državnim natjecanjima od 1929. – 1936. godine. Godine 1929. godine postaje prvak natječući se za *Rvački klub Radnički* iz Sente, dok 1930., 1931., 1933., 1935., i 1936. godine postaje državni prvak natječući se za *Hrvački klub Šparta* iz Zagreba. Preminuo je 25. kolovoza 1988. u Subotici (Hrvatski olimpijski odbor, 2017; Rvački savez Srbije, 2012).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Karlo Toth nastupao je na Europskom prvenstvu 1931. godine u kategoriji do 56 kilograma. U kategoriji je bilo 11 hrvača. Ispao je u 2. kolu nakon dva poraza tušem:

1. kolo: poraz tušem protiv Antonina Niča (Čehoslovačka)
2. kolo: poraz tušem protiv Hermana Tuveßsona (Švedska)

(Larsson i Irden, 1977).

E-21

EC G PRAHA, CZ, 27 - 30.3.1931

7½ C, 16 N (AT 6, BE 2, CZ 7, DE 2, ES 6, FI 6, FR 3, GE 7, HU 4, IT 6, LA 3, NE 2, NO 1, PL 6, SW 7, YU 6)

56 kg

Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Francois Louis FR	1	0	3	3							0	E4R
Spapen Edmond BE	2	3	3									E2R
Nizzola Marcello IT	3	0	0	3			3				1	III
Szekfü László HU	4	1	1	0					3			E4R
Nič Antonin CZ	5			3	0	3						E3R
Tóth Karlo YU	6				3	3						E2R
Tuveßson Herman SW	7		0	0	0	0	0	0				I
Pontson Johan ES	8						3	3				E2R
Leucht Kurt GE	9			1			3	0	0			II
Wondra Josef AT	10								3			A1R
Ganzera Henryk PL	11	3	3									E3R

R: $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{11-1}$ $\frac{3}{11-3}$ $\frac{4}{9-4}$
 $\frac{1}{3-4}$ $\frac{2}{2-3}$ $\frac{3}{1-4}$ $\frac{4}{1-3}$
 $\frac{5}{5-6}$ $\frac{6}{4-5}$ $\frac{7}{5-7}$ $\frac{8}{7}$
 $\frac{9}{7-8}$ $\frac{10}{6-7}$ $\frac{11}{9}$
 $\frac{12}{9-10}$ $\frac{13}{8-9}$ $\frac{14}{5}$ $\frac{15}{6}$
 $\frac{16}{11}$ $\frac{17}{7-9}$ $\frac{18}{3-7}$ $\frac{19}{9}$

Slika 15. Originalni ždrijeb i rezultat s EP 1931. godine u Pragu (Čehoslovačka), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Luttte Amateur).

JURAJ METZNER

Prema mrežnim stranicama Hrvatskog olimpijskog odbora i Rvačkog saveza Srbije, Juraj Metzner rođen je 8. ožujka 1910. godine u Zagrebu. Jedan je od najdugovječnijih hrvača bivših država. Natjecao se na državnim natjecanjima od 1926. – 1939. godine. 1927., 1934. i 1939. godine osvaja brončana odličja, 1929. i 1935. postaje viceprvak tadašnjih država, dok 1926., 1930., 1936., 1937. i 1938. postaje državni prvak natječući se za *ASK Croatia* iz Zagreba i *Teškoatletski klub Herkules*. Preminuo je 29. ožujka 1978. godine u Zagrebu (Hrvatski olimpijski odbor, 2017; Rvački savez Srbije, 2012).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Juraj Metzner nastupao je na Europskom prvenstvu 1931. godine u kategoriji do 87 kilograma. U kategoriji je bilo 13 hrvača. Ispao je u 3. kolu nakon jedne pobjede i dva poraza tušem:

1. kolo: poraz tušem protiv Petersonsa (Latvija)
2. kolo: pobjeda tušem protiv Hansa Pointera (Austrija)
3. kolo: poraz tušem protiv Rudolfa Svenssona (Švedska)

(Larsson i Irden, 1977).

87 kg			Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Petersons	K	LA	1		0		3					3	E3R
Metzner	Jurai	YU	2	3		0			3				E3R
Pointner	Hans	AT	3		3		3						E2R
Vogedes	A	GE	4	1		1		1	3	0			III
Vávra	Josef	CZ	5				3		3				E2R
Svensson	Rudolf	SW	6		0		0	0		0		3	II
Neo	August	ES	7				3		3		0	3	E4R
Gestwiński		PL	8							3		3	E3R
Pellinen	Onni	FI	9	0					1	0	0		I

R:	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
	1-2	9-1	8-9	7-9	9-6
	3-4	2-3	1-4	4-6	7-4
	5-6	4-5	2-6		
	7-8	6-7	7		
	9	8			

Slika 16. Originalni ždrijeb i rezultat s EP 1931. godine u Pragu (Čehoslovačka), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Lutte Amateur).

IVAN MARKOVIĆ

Slika 17. Hrvaci ASK Croatia. Stoje slijeva: prvi nepoznat, Ivo Kos, Ivan Marković, Juraj Božičević, Juraj Metzner, Miroslav Metzner; kleče: Josip Jelenčić, Vrščak, Ivan Vodopivec peti u redu; sjedi: Vjekoslav Katalinić (izvor: „Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (3).

Povijest športa, 89“, B. Sviben, 1991. Kineziološki fakultet, str. 19).

Slika 18. HŠPOM-M003736 Medalja Ivana Markovića s Europskog prvenstva u Pragu 1931. godine (izvor: predmeti iz fundusa Hrvatskog športskog muzeja).

Prema Hrvatskom športskom muzeju te mrežnoj stranici Rvačkog saveza Srbije, Ivan Marković rođen je 1906. godine u Donjem Pazarištu. Bio je član kluba *ASK Croatia* i *Teškoatletskog kluba Herkules* i hrvao je grčko-rimskim stilom. Ivan Marković bio je višestruki prvak tadašnje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca te Kraljevine Jugoslavije. Natjecao se na državnim natjecanjima od 1926. – 1934. godine. 1933. godine osvaja treće mjesto, 1927. i 1934. godine postaje viceprvak, dok 1926. i 1930. godine postaje prvak tadašnjih država. Preminuo je 30.03.1958. godine u Zagrebu (Hrvatski športski muzej, 2020; Rvački savez Srbije, 2012).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Ivan Marković nastupao je na Europskom prvenstvu 1931. godine u kategoriji do 72 kilograma. U kategoriji je bilo 12 hrvača. Ispao je u 2. kolu nakon dva poraza tušem:

1. kolo: poraz tušem protiv Mikke Nordlinga (Finska)
2. kolo: poraz tušem protiv Ercole Gallegatia (Kraljevina Italija)

(Larsson i Irden, 1977).

Slika 19. Originalni ždrijeb i rezultat s EP 1931. godine u Pragu (Čehoslovačka), (izvor:

72 kg			Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Gallegati	Ercole	IT	1		0	1	3							3		E4R
Blažyca	Ryszard	PL	2	3			3									E2R
Marković	Ivan	YU	3	3			3									E2R
Nordling	Mikko	FI	4	0	0	0		1			1					I
Samec	Alois	CZ	5					3	0		3					E3R
Kusnets	Albert	ES	6				3	1		0	0					II
Erdelyi		HU	7					3		1						A2R
Möchel	Oswald	GE	8						3	3						E2R
Glans	Gunnar	SW	9				3	1				1	1			III
Jørgensen	Tesdorf	DE	10						3		3			1		E3R
Sesta	Ludwig	AT	11	1							3			1		E4R
Massop	Walter	NE	12									3	3			E2R

R:	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
	1-2	1-3	1-4
	3-4	2-4	5-9
	5-6	5-7	6-10
	7-8	6-8	11
	9-10	9-11	
	11-12	10-12	
		<u>4</u>	<u>5</u>
		11-1	9-4
		4-6	6
		9	

„Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Luttte Amateur).

Slika 20. HŠPOM-ME003746 Plaketa Ivana Markovića s Balkanskih igara u Istanbulu 1932. godine (izvor: predmeti iz fundusa Hrvatskog športskog muzeja).

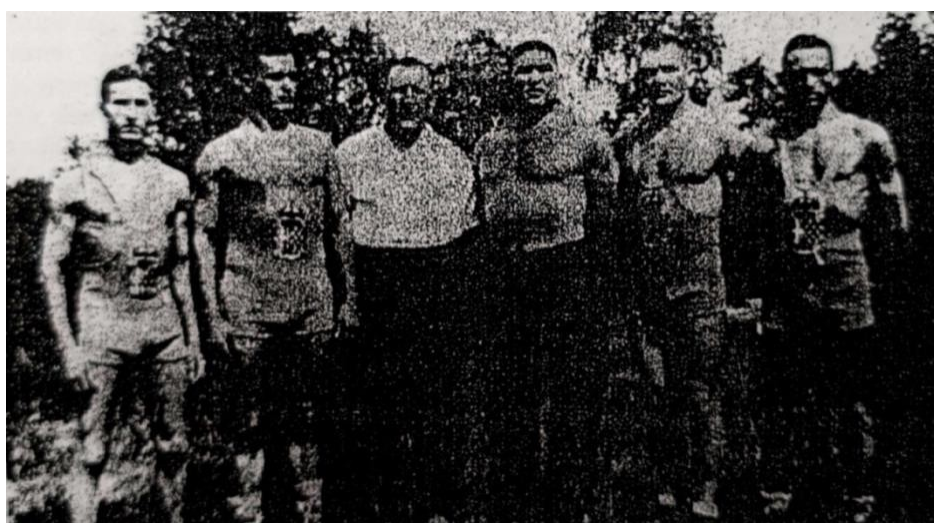
Tablica 3. Hrvatski hrvači seniori na Europskom prvenstvu 1931., Prag, (Čehoslovačka)

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUPA	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
KARLO TOTH (1907.)	EP 1931.	GRČKO- RIMSKI	N/A	PRAG, ČEHOSLOVAČKA	56 KG	SPARTA, ZAGREB
JURAJ METZNER (1910.)	EP 1931.	GRČKO- RIMSKI	N/A	PRAG, ČEHOSLOVAČKA	79 KG	TAK HERKULES, ZAGREB
IVAN MARKOVIĆ (N/A)	EP 1931.	GRČKO- RIMSKI	N/A	PRAG, ČEHOSLOVAČKA	72 KG	TAK HERKULES, ZAGREB

Legenda: kratica N/A u tablici označava da su plasman i godina rođenja određenog hrvača u literaturi nepoznati

PRVENSTVO EUROPE 1937.

Larsson i Irden (1977.) navode da je Kraljevina Jugoslavija na Europskom prvenstvu održanom 20. – 23.5.1937. godine u Parizu (Republika Francuska) imala dva hrvata koja su zadovoljila jedan od dva kriterija po kojima ih možemo svrstati među hrvatske hrvate (Larsson i Irden, 1977). Bili su to Stanko Šneberger¹⁰ i Juraj Metzner koji su te godine bili članovi hrvatskih klubova koji su se nalazili na području današnje Republike Hrvatske, te ih na temelju toga svrstavamo među hrvatske hrvate. Hrvatska se 1937. nalazila u sklopu Kraljevine Jugoslavije.

Slika 21. Reprezentacija Kraljevine Jugoslavije na Balkanijadi 1934. godine u Istambulu. Stoje slijeva: Stanko Šneberger (ASK Croatia, Zagreb), Romeo De Luka (Teškoatletski klub Herkules, Zagreb), Ivan Picher (Maraton, Maribor), Petar Janeš (Teškoatletski klub Herkules, Zagreb), nepoznati, Karlo Toth (Hrvački klub Sparta, Zagreb). (izvor: „Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (3). Povijest športa, 89“, B. Sviben, 1991. Kineziološki fakultet, str. 19).

STANKO ŠNEBERGER

¹⁰Stanko Šneberger rođen je 1913. godine u Zagrebu, a 1937. godine bio je član *ASK Croatia* čime zadovoljava oba kriterija po kojima ga možemo svrstati među hrvatske hrvate (Internetski izvor kluba u kojemu je hrvao: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=466>. Izvor mjesta i datuma rođenja: Biografski omoti sportaša i sportskih djelatnika, Sekundarna dokumentacija Hrvatskog športskog muzeja).

Prema mrežnim stranicama Hrvatskog olimpijskog odbora i Rvačkog saveza Srbije, Stanko Šneberger rođen je 15. rujna 1913. godine u Zagrebu. Najdugovječniji je i najtrofejniji hrvatski hrvač bivših država. Natjecao se i osvajao državna natjecanja duge 23 godine. Svoje prvo natjecanje započeo je davne 1931., a 1954. godine završava svoju karijeru. 1939. i 1951. godine osvaja brončana odličja na državnim natjecanjima, 1946., 1949. i 1954. postaje viceprvak državnog natjecanja, dok od 1931. – 1938., 1947., 1952. i 1953. godine postaje prvak državnog natjecanja natječući se za hrvačke klubove *ASK Croatia* i *Hrvački klub Lokomotivu* iz Zagreba. Preminuo je 19. lipnja 1973. godine u Zagrebu (Hrvatski olimpijski odbor, 2017; Rvački savez Srbije, 2012).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Stanko Šneberger nastupao je na Europskom prvenstvu 1937. godine u kategoriji do 56 kilograma. U kategoriji je bilo 14 hrvača. Ispao je u 2. kolu nakon dva poraza tušem:

1. kolo: poraz tušem protiv Abramovitcha (Republika Francuska)
2. kolo: poraz tušem protiv Vainoa Perttunena (Finska)

(Larsson i Irden, 1977).

EC G PARIS, FR, 20 - 23.5.1937

92 C, 19 N (AT 4, BE 7, CZ 7, DE 6, ES 7, FI 5, FR 7, GE 7, GR 2, HU 3, IT 6, LA 6, NE 5, NO 3, PL 2, RU 3, SI 3, SW 7, YU 2)

56 kg

Svensson	Egon	SW	Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	II	R: 1	2	3
Salis	Dimitrios	GR	1		O	O		3						O		O	1	E2R	1-2	1-3	14-1
Johansen	Eigil	DE	2	3			3											E3R	3-4	2-4	3-5
Bertoli	Dante	IT	3	3			1	3										E4R	3-4	2-4	3-5
Perttunen	Väinö	FI	4		O	3			1			3						E4R	5-6	5-7	4-6
Muceniaks	Janis	LA	5	1		O			O	O				1				I	5-6	5-7	4-6
Sneberger	Stanko	YU	6				3	3			O							E3R	7-8	6-8	8-9
Abramovitch		FR	7					3		3								E3R	9-10	9-11	10-11
Herbert	Johannes	GE	8						3	O		3						E3R	11-12	10-13	13
Sikk	Evald	ES	9				1				1	1	2					E4R	13-14	14	
Nič	Antonin	CZ	10									3	3		1			E3R	4	5	6
Meeruws		BE	11	3				3				1	O		O			III	13-1	1-5	11-1
Imrey		HU	12											3				A1R	4-9	11	5
Tojar	Iosif	RU	13	3									3				1	E4R	5-11		
			14	3												3		E3R			

Slika 22. Originalni ždrijeb i rezultat s EP 1937. godine u Parizu (Republika Francuska), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Lutte Amateur).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Juraj Metzner nastupao je na Europskom prvenstvu 1937. godine u kategoriji do 87 kilograma. U kategoriji je bilo 14 hrvača. Ispao je u 2. kolu nakon dva poraza tušem:

1. kolo: poraz tušem protiv Arnoldsa Kalninsa (Latvija)
2. kolo: poraz tušem protiv Jana Pelikana (Čehoslovačka)

(Larsson i Irden, 1977).

87 kg			Nr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	R:		
Neo	August	ES	1		0	0	1	2	1								3	II	<u>1</u>	<u>2</u>
Aumeyer	Felix	AT	2	3			3											E2R	1-2	1-3
Pelissier		BE	3	3			3											E2R	3-4	2-4
Härmä	Elmer	FI	4	3	0	0								0			3	E5R	5-6	5-7
Silvestri	Umberto	IT	5	1				3	0		1							E4R	7-8	6-8
Seelenbinder	Werner	GE	6	3				0	0	0							2	III	9-10	9-11
Vermersch	Henri	FR	7				3	3		0								E3R	11-12	10-13
Knutsen	Olaf	NO	8					3	3									E2R	13-14	12-14
Pelikan	Jan	CZ	9				3											E3R		
Vrees		NE	10								1				3	3		E3R	<u>3</u>	<u>4</u>
Metzner	Jurai	YU	11								3			3				E2R	1-4	1-5
Kalnins	Arnolds	LA	12				3						1		1	2		E4R	5-9	4-12
Jessen	Charles	DE	13									1		3		3		E3R	6-7	6-14
Åkerlindh	Nils	SW	14	0		0		1				0		1	0			I	10-14	<u>5</u>
																			12-13	1-6
																				4-14

Slika 23. Originalni ždrijeb i rezultat s EP 1937. godine u Parizu (Republika Francuska), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Lutte Amateur).

Tablica 4. Hrvatski hrvači seniori na Europskom prvenstvu 1937., Pariz (Republika Francuska)

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUP A	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
STANKO ŠNEBERGER (1913.)	EP 1937.	GRČKO-RIMSKI	N/A	PARIZ, REPUBLIKA FRANCUSKA	56 KG	ASK CROATIA, ZAGREB
JURAJ METZNER (1910.)	EP 1937.	GRČKO-RIMSKI	N/A	PARIZ, REPUBLIKA FRANCUSKA	87 KG	ASK CROATIA, ZAGREB

Legenda: kratica N/A u tablici označava da je plasman određenog hrvata u literaturi nepoznat

Teškoatletski klub Herkules i *ASK Croatia* jedni su od najjačih klubova iz toga razdoblja. Na 24. slici vidimo Blaža Vojvodića, Đuru Krena, Juraja Metznera, Franju Palkovića i mnoge druge koji su bili članovi čuvenog teškoatletskog kluba iz Zagreba koji je bio temelj današnjem *Hrvačkom klubu Metalac*.

Slika 24. Teškoatletski klub Herkules 1933. godine. (izvor: „Almanah teškoatletskog saveza Hrvatske“, G. Senečić, 1961. Teškoatletski savez Hrvatske, str 19).

Tablica 5. Hrvatski hrvaii seniors na Europskim prvenstvima u razdoblju od 1896. – 1955.

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUPA	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
BLAŽ VOJVODIĆ (N/A)	EP 1927.	GRČKO- RIMSKI	N/A	BUDIMPEŠTA, KRALJEVINA MAĐARSKA	62 KG	TAK HERKULES, ZAGREB
MIROSLAV METZNER- FRITZ (1904.)	EP 1927.	GRČKO- RIMSKI	N/A	BUDIMPEŠTA, KRALJEVINA MAĐARSKA	67,5 KG	ASK CROATIA, ZAGREB
NIKOLA GRBIĆ (1899.)	EP 1927.	GRČKO- RIMSKI	N/A	BUDIMPEŠTA, KRALJEVINA MAĐARSKA	75 KG	ASK CROATIA, ZAGREB
ĐURO KREN (N/A)	EP 1927.	GRČKO- RIMSKI	N/A	BUDIMPEŠTA, KRALJEVINA MAĐARSKA	+ 82,5 KG	TAK HERKULES, ZAGREB;
KARLO TOTH (1907.)	EP 1931.	GRČKO- RIMSKI	N/A	PRAG, ČEHOSLOVAČKA	56 KG	SPARTA, ZAGREB
IVAN MARKOVIĆ (N/A)	EP 1931.	GRČKO- RIMSKI	N/A	PRAG, ČEHOSLOVAČKA	72 KG	TAK HERKULES, ZAGREB
JURAJ METZNER (1910.)	EP 1931.; EP 1937.	GRČKO- RIMSKI	N/A	PRAG, ČEHOSLOVAČKA; PARIZ, REPUBLIKA FRANCUSKA	79 KG; 87 KG	TAK HERKULES, ZAGREB; ASK CROATIA, ZAGREB
STANKO ŠNEBERGER (1913.)	EP 1937.	GRČKO- RIMSKI	N/A	PARIZ, REPUBLIKA FRANCUSKA	56 KG	ASK CROATIA, ZAGREB

Legenda: kratica N/A u tablici označava da su plasmani određenih hrvaii i datumi rođenja u literaturi nepoznati

4. HRVATSKI HRVAČI SUDIONICI SVJETSKIH PRVENSTAVA ZA VRIJEME BIVŠIH DRŽAVA (1896. – 1955.)

U razdoblju od 1896. – 1955. bilo je održano 15 neslužbenih te 7 službenih svjetskih prvenstava. Od ukupnog broja koji iznosi 22, njih 20 bilo je održano grčko-rimskim, a njih dvoje slobodnim stilom hrvanja. U ovom razdoblju nije bilo predstavnika hrvatskog hrvanja slobodnim stilom.

Uvidom u bazu United World Wrestling-a te u knjigu *Documentation of International Wrestling Championships 1896. – 1977.*, jedini hrvatski hrvači koji su nastupali na svjetskim prvenstvima u razdoblju od 1896. – 1955. bili su Ladislav Bakšaj¹¹ i Stanko Šneberger.

SVJETSKO PRVENSTVNO 1953.

Larsson i Irden (1977.) navode da je Federativnu Narodnu Republiku Jugoslaviju na Svjetskom prvenstvu održanom 17. – 19.4.1953. godine u Napulju predstavljao samo jedan hrvač koji je zadovoljio jedan od dva kriterija po kojem ga možemo svrstati među hrvatske hrvače (Larsson i Irden, 1977). Bio je to Stanko Šneberger koji je te godine bio član *Hrvačkog kluba Lokomotiva* koji se nalazio na području današnje Republike Hrvatske. Hrvatska se 1953. nalazila u sklopu Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

STANKO ŠNEBERGER

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Stanko Šneberger nastupao je na Svjetskom prvenstvu u kategoriji do 57 kilograma. U kategoriji je bilo 16 hrvača. Ispao je u 3. kolu nakon jedne pobjede na bodove i dva poraza tušem:

¹¹Ladislav Bakšaj rođen je 1933. godine u Gračacu i 1953. godine bio je član *Hrvačkog kluba Tekstilac* iz Varaždina te time zadovoljava oba kriterija po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. (Internetski izvori: eVarazdin. Dostupno na: <https://evarazdin.hr/nasim-krajem/ladislav-baksaj-umro-varazdin-najbolji-sportas-20-stoljec-36493/> i Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=715>).

1. kolo: poraz tušem protiv Imre Hodosa (Mađarska)
2. kolo: pobjeda na bodove protiv Zionna Bakshia (Izrael)
3. kolo: poraz tušem protiv Kemala Bemirsurena (Turska)

(Larsson i Irden, 1977).

57 kg			Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		R:
Terjan	Artem	SU	1	1	0		0	1							1					I	<u>1</u>
Persson	Hubert	SW	2	3	1	1														E3R	1-2
Heuser	Hugo	GF	3	3	3	0														E3R	3-4
Panayotopoulos	Sotirios	GR	4		3	3														E2R	5-6
Hänni	Paul	SI	5	3				3	1											E3R	7-8
Hodos	Imre	HU	6	3			1		0	1					1					II	9-10
Bakshi	Zion	IS	7				3			3										E2R	11-12
Sneberger	Stanko	YU	8				3	1					3							E3R	13-14
Rantala	Matti	FI	9				3				1	0	1							IV	15-16
Horvath	Francisc	RU	10							3		3								E2R	<u>2</u>
Trimpont	Joseph	BE	11							3		3								E2R	1-3
Demirsüren	Kemal	TU	12						0	3	1	1								V	2-4
Cocco	Giovanni	IT	13	3			3								0	1	0			III	5-7
Bauer	Karl Heinz	SR	14											3		3				E2R	6-8
Faure	Maurice	FR	15											3		3				E2R	9-11
Chihab	Zakria	LE	16											3	0	0				VI	10-12

<u>2</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>
1-5	1-6	13-1	6-13
2-3	9-12	6	1
6-9	13		
8-12			
13-16			

Slika 25. Originalni ždrijeb i rezultat sa SP-a 1953. godine u Napulju (Republika Italija), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Lutte Amateur).

Tablica 6. Hrvatski hrvači seniori na Svjetskom prvenstvu 1953., Napulj (Republika Italija)

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUP A	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
STANKO ŠNEBERGER (1913.)	SP 1953.	GRČKO- RIMSKI	N/A	NAPULJ, REPUBLIKA ITALIJA	57 KG KG	LOKOMOTIVA, ZAGREB

Legenda: kratica N/A u tablici označava da je plasman određenog hrvača u literaturi nepoznat

SVJETSKO PRVENSTVO 1955.

Larsson i Irden (1977.) navode da je Federativnu Narodnu Republiku Jugoslaviju na Svjetskom prvenstvu održanom 21. – 25.4. 1955. godine u Karlsruheu predstavljao samo jedan hrvač koji je zadovoljio jedan od dva kriterija po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače (Larsson i Irden, 1977). Bio je to Ladislav Bakšaj koji je te godine bio član hrvačkog kluba koji se nalazio na području današnje Republike Hrvatske. Hrvatska se 1953. nalazila u sklopu Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

LADISLAV BAKŠAJ

Slika 26. Ladislav Bakšaj (internetski izvor: Croring, dostupno na: <http://www.croring.com/news/preminuo-ladislav-baksaj/4658.aspx>).

Prema mrežnim stranicama Hrvatskog olimpijskog odbora, Rvačkog saveza Srbije te Varaždinskog neta, Ladislav Bakšaj rođen je u Gračacu 1933. godine. Bio je jedan od osnivača i pokretača klupskog hrvanja u Varaždinu. Osim što se bavio hrvanjem natjecateljski i trenerski, bio je i utemeljitelj škole hrvanja te predsjednik hrvačkog kluba. Bakšaj je bio višestruki prvak Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Natjecao se na državnim natjecanjima od 1952. – 1961. godine. 1952. i 1953. postaje viceprvak Federativne Narodne Republike Jugoslavije, dok 1955., 1956., 1957., 1959. i 1961. godine postaje njezin prvak natječući se za *Hrvački klub Tekstilac* i *Hrvački klub Varteks* iz Varaždina. Preminuo je 10. siječnja 2011 (Hrvatski olimpijski odbor, 2017; Rvački savez Srbije, 2012; Varaždinski net, 2015).

Prema Larssonu i Irdeni (1977.), Ladislav Bakšaj nastupao je na Svjetskom prvenstvu 1955. godine u kategoriji iznad 87 kilograma. U kategoriji je bilo 14 hrvača. Osvojio je 5. mjesto s dvije pobjede i dva poraza:

1. kolo: pobjeda na bodove protiv Ericha Mosera (Švicarska)
2. kolo: pobjeda tušem protiv Giuseppe Marcuccia (Italija)
3. kolo: poraz tušem protiv Wilfrieda Dietricha (Njemačka Demokratska Republika)
4. kolo: poraz tušem protiv Hamita Kaplana (Turska)

(Larsson i Irden, 1977).

+87 kg			Nr. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14																
Walz	Reinhold	SR	1	3													A1R	R:	1
Masur	Alexandr	SU	2	0	0	1											I		2
Kolev	Kolu	BU	3		3						1						E2R	1-2	2-3
Kaplan	Hamit	TU	4		3	1	1	0		1							III	3-4	4-5
Dietrich	Wilfried	GF	5				3	1		1							VI	5-6	6-7
Suli	Alexandru	RU	6				3	3		1							E3R	7-8	8-9
Moser	Erich	SI	7						3		3						E2R	9-10	10-11
Baksaj	Ladislav	YU	8				3	3		1	0						V	11-12	12-13
Marcucci	Giuseppe	IT	9							3		3					E2R	13-14	14
Antonsson	Bertil	SW	10		3		1				0	0	0	0			II		3
Arts	Johannes	NE	11									3		3			E2R	3-4	4-5
Fülöp	Ferenc	HU	12									3	1		3		E3R	4-6	4-8
Ruzicka	Josef	CZ	13		3								3	0		1	IV	5-8	10
Georgoulis	Antonios	GR	14		3										3		E3R	10-12	13

Slika 27. Originalni ždrijeb i rezultat sa SP-a 1955. godine u Karlsruheu (Savezna Republika Njemačka), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Luttte Amateur).

Tablica 7. Hrvatski hrvaii seniors na Svjetskom prvenstvu 1955., Karlsruhe, Savezna Republika Njemačka

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUPA	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
LADISLAV BAKŠAJ (1933.)	SP 1955.	GRČKO-RIMSKI	5. MJESTO	KARLSRUHE, SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA	+87 KG	VARTEKS VARAŽDIN

Tablica 8. Hrvatski hrvaii seniors na svjetskim prvenstvima u razdoblju od 1896. – 1955.

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUPA	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
STANKO ŠNEBERGER (1913.)	SP 1953.	GRČKO-RIMSKI	N/A	NAPULJ, REPUBLIKA ITALIJA	57 KG	LOKOMOTIVA ZAGREB
LADISLAV BAKŠAJ (1933.)	SP 1955.	GRČKO-RIMSKI	5. MJESTO	KARLSRUHE, SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA	+87 KG	VARTEKS VARAŽDIN

Legenda: kratica N/A u tablici označava da je plasman određenog hrvaii u literaturi nepoznat

5. HRVATSKI HRVAČI SUDIONICI MODERNIH OLIMPIJSKIH IGARA ZA VRIJEME BIVŠIH DRŽAVA (1896. – 1955.)

U razdoblju od 1896. – 1955. bilo je održano 12 olimpijskih igara, kako u grčko-rimskoj, tako i u slobodnoj disciplini hrvanja. U ovom razdoblju nije bilo predstavnika hrvatskog hrvanja slobodnim stilom.

Uvidom u bazu United World Wrestling-a te u knjigu *Documentation of International Wrestling Championships 1896. – 1977.*, hrvatski hrvači koji su nastupali na olimpijskim igrama u razdoblju od 1896. – 1955. bili su: Petar Milan Kokotović¹², Nikola Grbić, Miroslav Metzner-Fritz, Franjo Palković¹³, Karlo Toth, Tomislav Šestak¹⁴ i Antun Fischer¹⁵.

V. OLIMPIJSKE IGRE – STOCKHOLM 1912.

Larsson i Irden (1977.) navode da je Austro-Ugarsku Monarhiju na Olimpijskim igrama održanim 6. – 15.7.1912. godine u Stockholmu (Švedska) predstavljalo 18 hrvača, od kojih je jedino Petar Milan Kokotović zadovoljio jedan od dva kriterija po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. Nastupao je u kategoriji do 70 kg grčko-rimskim stilom. Osvojio je 4.

¹²Petar Milan Kokotović rođen je 1890. godine u Plaškom čime zadovoljava kriterij po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. (Internetski izvor: Hrvatski olimpijski odbor. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=kokotovic&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20395>).

¹³Franjo Palković rođen je 1906. godine u Čantaviru čime ne zadovoljava jedan od kriterija po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. Međutim, 1928. godine bio je član *Hrvačkog kluba Herkules* iz Zagreba pa time zadovoljava kriterij za svrstavanje među hrvatske hrvače. (Internetski izvori: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=316> i Hrvatski olimpijski odbor. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=palkovi%C4%87&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20349>).

¹⁴Tomislav Šestak rođen je 1914. godine u Koprivnici i 1936. godine je bio član *Hrvačkog kluba Zrinski* iz Koprivnice te time zadovoljava oba kriterija po kojima ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. (Internetski izvor: Hrvatski olimpijski odbor. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=%C5%A1estak&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20301>).

¹⁵Antun Fischer rođen je 1911. godine u Subotici čime ne zadovoljava jedan od kriterija po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače. Međutim, 1936. godine bio je član *Hrvačkog kluba Juda Makabi* iz Zagreba pa time zadovoljava kriterij za svrstavanje među hrvatske hrvače. (Internetski izvori: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=455> i Hrvatski olimpijski odbor. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=&idsportas=&filtersport=48&filternatjecanja=&idsportas=20302>).

mjesto u konkurenciji od 38 natjecatelja (Larsson i Irden, 1977). Hrvatska se 1912. nalazila u sklopu Austro-Ugarske Monarhije, za koju je Kokotović i nastupio.

PETAR MILAN KOKOTOVIĆ

Slika 28. Petar Milan Kokotović (internetski izvor: Hrvatski olimpijski odbor, dostupno na: <http://www.croring.com/news/preminuo-ladislav-baksaj/4658.aspx>).

Prema mrežnoj stranici Hrvatskog olimpijskog odbora, Petar Milan Kokotović rođen je 8. listopada 1890. u Plaškom. Bio je član kluba *Wiener Sportverein* (Beč), a nakon Olimpijskih igara emigrirao je u SAD i promijenio ime u Peter Kovick. Preminuo je 12. srpnja 1968. u Chicagu (SAD) (Hrvatski olimpijski odbor, 2017).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Petar Milan Kokotović nastupao je na Olimpijskim igrama 1912. godine u kategoriji do 75 kilograma. U kategoriji je bilo 38 hrvča. Ispao je u 4. kolu s dvije pobjede i dva poraza:

1. kolo: poraz protiv Daniela Falstroma (Švedska)
2. kolo: pobjeda protiv Andrea Gargana (Kraljevina Italija)

3. kolo: pobjeda protiv Jeana Pohlisa (Rusko Carstvo)
4. kolo: poraz protiv Augusta Jokinena (Finska)

(Larsson i Irden, 1977).

75 kg

Antonopoulos	Anastasios	GR	1	x	x																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
--------------	------------	----	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Slika 29. Originalni ždrijeb i rezultat s Olimpijskih igara 1912. godine u Stockholmu (Švedska), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Lutte Amateur).

Tablica 9. Hrvatski hrvaiči seniori na Olimpijskim igrama 1912., Stockholm, Švedska

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUPA	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
PETAR MILAN KOKOTIĆ (1890.)	OI 1912.	GRČK O- RIMSKI	N/A	STOCKHOLM, ŠVEDSKA	75 KG	WIENER SPORTVEREIN, BEČ

Legenda: kratica N/A u tablici označava da je plasman određenog hrvača u literaturi nepoznat

VIII. OLIMPIJSKE IGRE – PARIZ 1924.

Larsson i Irden (1977.) navode da je Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca na Olimpijskim igrama održanim 6. – 10.7.1924. godine u Parizu predstavljao samo jedan hrvač koji je zadovoljio jedan od dva kriterija po kojemu ga možemo svrstati među hrvatske hrvače (Larsson i Irden, 1977). Bio je to Nikola Grbić koji je rođen u Svračkovom selu koje se nalazi na prostoru sadašnje Republike Hrvatske. Hrvatska se 1924. nalazila u sklopu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Slika 30. Slika Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca s označenim Svračkovim selom gdje je rođen Nikola Grbić (izvor: Wikipedia, dostupno na: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e1/Podjela_Kraljevine_SHS_na_33_oblasti.jpg).

NIKOLA GRBIĆ

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Nikola Grbić nastupao je na Olimpijskim igrama 1924. godine u kategoriji do 75 kilograma. U kategoriji je bilo 27 hrvata. Ispao je u 6. kolu s čak četiri pobjede i dva poraza.

1. kolo: pobjeda na bodove protiv Harry Nilssona (Švedska)
2. kolo: pobjeda tušem protiv L. Veuvea (Švicarska)
3. kolo: pobjeda na bodove protiv K. Vilcinsa (Latvija)
4. kolo: poraz na bodove protiv Arthura Lindforsa (Finska)
5. kolo: pobjeda tušem protiv Wacława Okulicz-Kozaryna (Poljska)
6. kolo: poraz na bodove protiv Edvarda Westerlunda (Finska)

(Larsson i Irden, 1977).

75 kg																																
			Nr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
Gorletti	Giuseppe	IT	1		x	f		p	p						x														p	f	IV	
Fischer	Viktor	AT	2	f					p	p					x															x	E6R	
Gargano	Andrea	IT	3		x	f																									E2R	
Jahren	Paul	NO	4	x			f		x																						E3R	
Kouyi	K	HU	5	x	x			f																							E4R	
Piros	Oldrich	CZ	6		x				x		r	p																			E4R	
Grandjan	J	SI	7							x		x																			E2R	
Clody	E	FR	8							x	f																				E3R	
Valaz	Tayyar	TU	9								f				f		x	x													E4R	
Vidal	E	SP	10									x				x															E3R	
Dumont	Adolphe	LU	11										x																		E2R	
Lindfors	Arthur	FI	12	p	p							p		f			f		p						x						II	
Okulicz-Kozaryn	Waclaw	PL	13									r	f			x		f	x												E5R	
Veuve	L	SI	14													x		x													E2R	
Grbic	Nikola	YU	15												x	f	f		p		p					x					E6R	
Vilsson	Harry	SW	16															x		p		p				x					E4R	
Doll	W	NE	17																x	x											E2R	
Vilcins	K	LA	18																	x	p		x								E3R	
Christoffersen	Robert	DE	19																	x		f		f	x		p				E5R	
Dumont	J	BE	20																				x	x							E2R	
Westerlund	Edvard	FI	21											p				p	p				p	e		f	p				I	
Burra	Sade	TU	22																						x	x					E2R	
Reinderman	J	NE	23																				x	x	p						E4R	
Domas	J	FR	24																									x		p	x	E4R
Gyorffy	A	HU	25																													E2R
Steinberg	Roman	ES	26	x	p																							x				III
Prožsky	František	CZ	27	x																								p	p			E3R

R:	1	2	3	4	5	6	7
	1-2	27-1	26-27	24-26	26-1	26-2	12-21
	3-4	2-3	1-4	1-5	2-12	1-12	
	5-6	4-5	2-5	2-6	13-15	15-21	
	7-8	6-7	6-8	9-13	19-21		
	9-10	8-9	9-12	12-15			
	11-12	10-11	10-13	16-21			
	13-14	12-13	15-18	19-23			
	15-16	14-15	16-19				
	17-18	16-17	21-23				
	19-20	18-19	24				
	21-22	20-21					
	23-24	22-23					
	25-26	24-25					
	27	26					

Slika 31. Originalni ždrijeb i rezultat s Olimpijskih igara 1924. godine u Parizu (Republika Francuska), (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Lutttte Amateur).

O Nikoli Grbiću pisao je i Kolundžija (1998:40): „Sa četiri pobijede i dva poraza Grbić je u Parizu podijelio peto i šesto mjesto. Njegova je zasluga što se već tada pročulo u svijetu za jugoslavensko hrvanje. Visokim plasmanom postavio je cilj koji je tek 36 godina kasnije na Igrama u Rimu premašio Branko Martinović. Šteta je što nije volio trenirat i što je bio nestalna duha. Razočaran u ljubav otišao je 1930. godine u Argentinu. Ištvan Keceli i Nikola Grbić osnovali su u Buenos Airesu hrvački klub od jugoslavenskih iseljenika. Grbić je još naredne godine bio prvak Argentine, da bi se nakon toga posvetio trenerskom pozivu“.

Tablica 10. Hrvatski hrvači seniori na Olimpijskim igrama 1924., Pariz (Republika Francuska)

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUPA	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
NIKOLA GRBIĆ (1899.)	OI 1924.	GRČKO RIMSKI	N/A	PARIZ, REPUBLIKA FRANCUSKA	75 KG	SOMBORSK O SPORTSKO UDRUŽENJE, SOMBOR

Legenda: kratica N/A u tablici označava da je plasman određenog hrvača u literaturi nepoznat

IX. OLIMPIJSKE IGRE – AMSTERDAM 1928.

Larsson i Irden (1977.) navode kako su Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca na Olimpijskim igrama održanim 2. – 5.8.1928. godine u Amsterdamu predstavljala dva hrvača koja su zadovoljila jedan od dva kriterija po kojima ih možemo svrstati među hrvatske hrvače (Larsson i Irden, 1977). Bili su to Franjo Palković koji je te godine bio član *Teškoatletskog kluba Herkules* iz Zagreba te Miroslav Metzner-Fritz koji je bio član ASK *Croatia* iz Zagreba. Hrvatska se 1928. nalazila u sklopu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

MIROSLAV METZNER-FRITZ

Slika 32. HŠPOM-11053 Akreditacija Miroslava Metznera-Fritza s Olimpijskih igara u Amsterdamu (izvor: predmeti iz fundusa Hrvatskog športskog muzeja).

Slika 33. HŠPOM-ME001447 Plaketa s Olimpijskih igara u Amstrdamu 1928. godine Miroslava Metznera-Fritza (izvor: predmeti iz fundusa Hrvatskog športskog muzeja).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Miroslav Metzner-Fritz nastupao je na Olimpijskim igrama 1928. godine u kategoriji do 67,5 kilograma. U kategoriji je bilo 19 hrvača. Ispao je u 1. kolu nakon poraza tušem:

1. kolo: poraz tušem protiv Waltera Massopa (Nizozemska)

(Larsson i Irden, 1977).

67,5 kg

	Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Keresztes Lajos	HU	1	0	0						0	1					0			1	1	I
Dumont Adolphe	LU	2	3	3																	E2R
Massop Walter	NE	3	3	0	1		0											3			VI
Metzner Miroslav	YU	4		3																	A1R
Borges E	DE	5					1	3	3												E3R
Mumenthaler E	SI	6			3				3												E2R
Janssens Frits	BE	7		3	1		0	3													E4R
Parisel P	FR	8					3														A1R
Vávra Vladimir	CZ	9	3			0	0		0					3							V
Sperling Eduard	GE	10	3				0	3	0					0	0	1					II
Postini Piero	IT	11							3		3										E2R
Käpp Osvald	ES	12								0	1	3									A3R
Pettersson Harald	SW	13									3	1	3								E3R
Pavliades Odysseas	GR	14										3	3								E2R
Yalaz Tayyar	TU	15	3					0	3	0	0		1	3							IV
Blażyca Ryszard	PL	16							3		0	3		0							E4R
Barbieri A	AR	17											3	3							E2R
Westerlund Edvard	FI	18	3	1						3				1	0						III
Pedersen Karl	NO	19	3													3					E3R

<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>7</u>
18-19	18-1	18-3	18-10	1-10
1-3	3-7	1-9	1-15	15-18
5-9	9-15	10-15		
7-10	10-16			
12-15				
13-16				

R:	<u>1</u>
	1-2
	3-4
	5-6
	7-8
	9-10
	11-12
	13-14
	15-16
	17-18
	19
	<u>2</u>
	19-1
	2-3
	5-7
	6-9
	10-11
	12-13
	14-15
	16-17
	18

Scanned by Red Bull

Slika 34. Originalni ždrijeb i rezultat s Olimpijskih igara 1928. godine u Amsterdamu (izvor: „Documentation of international wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Lutte Amateur).

FRANJO PALKOVIĆ

Slika 35. Franjo Palković (internetski izvor: Hrvatski olimpijski odbor, dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=franjo&filterprezime=&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20349>).

Prema mrežnim stranicama Hrvatskog olimpijskog odbora i Rvačkog saveza Srbije, Franjo Palković rođen je 16. svibnja 1906. u Čantaviru (Srbija). Bio je član klubova *SAND* (Subotica), *Teškoatletskog kluba Ferum* (Subotica), *Teškoatletskog kluba Herkules* (Zagreb) i hrvao je grčko-rimskim stilom. Preminuo je 12. svibnja 1993. u Zagrebu. Palković je bio višestruki prvak tadašnje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Jugoslavije. Natjecao se na državnim natjecanjima od 1927. – 1935. godine. 1928. i 1931. godine postaje viceprvak države, dok 1927., 1929., 1934. i 1935. godine postaje njezin prvak natječući se za *Teškoatletski klub Herkules* iz Zagreba. Preminuo je 12. svibnja (Hrvatski olimpijski odbor, 2017; Rvački savez Srbije, 2012).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Franjo Palković nastupao je na Olimpijskim igrama 1928. u kategoriji do 75 kilograma uz pomoć trenera Šimona Penzeša. U kategoriji je bilo 17 hrvata. Ispao je u 3. kolu nakon jedne pobjede i dva poraza:

1. kolo: pobjeda tušem protiv J. Balkeme (Nizozemska)
2. kolo: poraz na bodove protiv Enrica Bonassina (Kraljevina Italija)
3. kolo: poraz tušem protiv Alberta Kusnetsa (Estonija)

(Larsson i Irden, 1977).

75 kg			Nr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		R:	<u>1</u>	<u>2</u>
Johansson	Ivar	SW	1		0	3														3	E3R	1-2	17-1	
Frantz	Emile	LU	2	3		3															E2R	3-4	2-3	
Hala	František	CZ	3	0	0		3													3	VI	5-6	4-5	
Papp	László	HU	4		1			0	0			0	1							3	II	7-8	6-7	
Poillvé	Emile	FR	5				3		3												E2R	9-10	8-9	
Saenen	Jean	BE	6				3	1		0			3		0						V	11-12	10-11	
Balkema	S	NE	7						3		3										E2R	13-14	12-13	
Palcović	Franja	YU	8							0		3		3							E3R	15-16	14-15	
Bonassin	Enrico	IT	9				3				1		0			3					E4R	17	16	
Larsen	Alfred	NO	10									3		3							E2R			
Kusnets	Albert	ES	11				3		0	0	0		0		1	1					III	<u>3</u>	<u>4</u>	
Simon	Hermann	GE	12											3		3					E2R	16-17	17-3	
Boytorun	Nurettin	TU	13						3						1		3	0			E4R	1-3	4-9	
Jacobsen	Johannes	DE	14									0	3		0		0		3		IV	4-6	6-13	
Frei	O	SI	15													3	3		1		E3R	8-11	11-14	
Walzer	A	AR	16															3		3	E3R	9-14		
Kokkinen	Väinö	FI	17	0		0	0									0		0			I	13-15		

<u>5</u>	<u>6</u>
17-4	14-17
6-11	4-11
14	

Slika 36. Originalni ždrijeb i rezultat s Olimpijskih igara 1928. godine u Amsterdamu (izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Luttte Amateur).

Prema riječima Franje Palkovića (Kolundžija 1998) idol mu je bio Nikola Grbić. Svog je idola pobijedio 1928. godine na „izbornom natjecanju za Olimpijadu“ (Kolundžija, 1998:42) stoga je Savez odlučio da će u Amsterdam Palković putovati kao natjecatelj, dok je Grbić putovao kao turist i podrška ekipi.

Slika 37. Reprezentacija Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca na olimpijskim igrama u Amsterdamu 1928. godine. (izvor izvor: „Almanah teškoatletskog saveza Hrvatske“, G. Senečić, 1961. Teškoatletski savez Hrvatske, str 53).

Tablica 11. Hrvatski hrvači seniori na Olimpijskim igrama 1928., Amsterdam, Nizozemska

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUPA	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
MIROSLAV METZNER - FRITZ (1904.)	OI 1928.	GRČKO RIMSKI	N/A	AMSTERDAM, NIZOZEMSKA	67,5 KG	ASK CROATIA, ZAGREB
FRANJO PALKOVIĆ (1906.)	OI 1928.	GRČKO RIMSKI	N/A	AMSTERDAM, NIZOZEMSKA	75 KG	TAK HERKULES, ZAGREB

Legenda: kratica N/A u tablici označava da je plasman određenog hrvača u literaturi nepoznat

XI. OLIMPIJSKE IGRE – BERLIN 1936.

Larsson i Irden (1977.) navode da su Kraljevinu Jugoslaviju na Olimpijskim igrama održanim 6. – 9.8.1936. godine u Berlinu predstavljala tri hrvata koji su zadovoljila kriterije po kojima ih možemo svrstati među hrvatske hrvache (Larsson i Irden, 1977). Bili su to Tomo Šestak koji je rođen u Koprivnici gdje je i trenirao, zatim Antun Fischer koji je te godine bio član *Hrvačkog kluba Juda Makabi* iz Zagreba, te Karlo Toth koji je te godine bio član *Hrvačkog kluba Sparta* iz Zagreba. Hrvatska se 1936. nalazila u sklopu Kraljevine Jugoslavije.

Slika 38. Tomo Šestak, Antun Fischer i Karlo Toth, sudionici Olimpijskih igara u Berlinu 1936. godine zajedno na fotografiji reprezentacije Kraljevine (izvor: „Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (3). Povijest športa, 89“, B. Sviben, 1991. Kineziološki fakultet, str. 25).

KARLO TOTH

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Karlo Toth nastupao je na Olimpijskim igrama 1936. godine u kategoriji do 56 kilograma. U kategoriji je bilo 18 hrvata. Ispao je u drugom kolu nakon dva poraza tušem:

1. kolo: poraz protiv Roberta Voigta (Danska)
2. kolo: poraz protiv Iosifa Tojera (Kraljevina Rumunjska)

(Larsson i Irden, 1977).

OG G BERLIN, GE, 6 - 9.8.1936																	
110 C, 23 N (AT 7, BE 4, CZ 7, DE 5, EG 3, ES 6, FI 7, FR 5, GB 1, GE 7, GR 4, HU 6, IT 7, JA 1, LA 3, LU 1, NO 3, PL 3, RU 5, SI 6, SW 7, TU 7, YU 5)																	
56 kg																	
Erkmen	Hüseyin	TU	1	3	2												E2R
Perttunen	Väinö	FI	2	1	0	3	0		1								IV
Hyža	Ferdinand	CZ	3	1	3	1											E3R
Brendel	Jakob	GE	4	1	3	0		0						1			III
Voigt	Robert	DE	5	3	3	1	0										E4R
Tóth	Karlo	YU	6			3		3									E2R
Bayle	Georges	FR	7			3		3									E2R
Tojar	Iosif	RU	8	2	3	1	0	0									V
Bertoli	Dante	IT	9					3	1	0							A3R
Sikk	Evald.	ES	10						3	1	0	1					VI
Ali	Erfan	EG	11						3	3	0						E3R
Beumberger	Josef	AT	12						3	3							E2R
Christen	Franz	SI	13									3	3				E2R
Lörincz	Márton	HU	14						3		0	1	1	0			I
Svensson	Egon	SW	15			3					0	3	0	0			II
Stokke	Ivar	NO	16									3	3	0			E3R
Gilles	Alfred	BE	17									3		3			E2R
Rokita	Antoni	PL	18											3	3	0	E3R

3	4	5	6
2-3	2-5	15-4	14-15
4-5	4-8	2-8	
8-9	10-14	14	
10-11	15		
14-16			
15-18			

R:	1
	1-2
	3-4
	5-6
	7-8
	9-10
	11-12
	13-14
	15-16
	17-18
	2
	1-3
	2-4
	5-7
	6-8
	9-11
	10-12
	13-15
	14-17
	16-18

Slika 39. Originalni ždrijeb i rezultat s Olimpijskih igara 1936. godine u Berlinu
(izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O.
Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Luttte Amateur).

*Slika 40. Tomislav Šestak nastupao na Olimpijskim igrama 1936. godine u Berlinu
(internetski izvor: Hrvatski olimpijski odbor, dostupno na:
<https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=%C5%A1estak&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20301>).*

Prema mrežnoj stranici Hrvatskog olimpijskog odbora Tomislav Šestak rođen je 20. prosinca 1914. u Koprivnici. Bio je član *HTAK Zrinski* (Koprivnica). Na Olimpijskim igrama 1936. godine nastupao je u kategoriji do 61 kg grčko-rimskim stilom i plasirao se u drugo kolo. Preminuo je 1. ožujka 1984. u Zagrebu (Hrvatski olimpijski odbor, 2017).

Slika 41. Medalja Tomislava Šestaka s nastupa na Olimpijskim igrama 1936. U Berlinu (izvor: privatna kolekcija Hrvackog kluba Podravka, fotografirao: Vedran Blažeković).

Slika 42. Tomislav Šestak 1936. godine nakon nastupa na Olimpijskim igrama 1936. godine (izvor: privatna kolekcija Hrvackog kluba Podravka, fotografirao: Vedran Blažeković).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Tomislav Šestak nastupao je na Olimpijskim igrama 1936. godine u kategoriji do 61 kilogram. U kategoriji je bilo 19 hrvača. Ispao je u drugom kolu nakon dva poraza:

1. kolo: poraz protiv Jande Františka (Čehoslovačka)
2. kolo: poraz protiv Gyule Moria (Mađarsko Kraljevstvo)

(Larsson i Irden, 1977).

61 kg			Nr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Karlsson	Einar	SW	1		0	1	0				1			2								1	III	R: <u>1</u>
Lehmann	Ernst	SI	2	3		3																	E2R	1-2
Ślajak	Henryk	PL	3	3	0		0				3												E4R	3-4
Mori	Gyula	HU	4	3		3		0	0														E4R	5-6
Sestak	Tomo	YU	5				3		2														E2R	7-8
Janda	František	CZ	6					3	1		3												E3R	9-10
Horvath	Ion	RU	7						1		3		0	3									E4R	11-12
Hering	Sebastian	GE	8	3		1				0		0		1									IV	13-14
Morrell	Norman	GB	9								3		3										E2R	15-16
Kracher	Eugène	FR	10							3		1		3									E3R	17-18
Reini	Aarne	FI	11	1						0	3		0		1					0			II	19
Fincsus	Erich	AT	12											3				3					E2R	<u>2</u>
Kundzins	Krisjanis	LA	13															0	0	3	3		V	19-1
Scherpenisse	August	BE	14														3						A1R	2-3
Biris	Nikolaos	GR	15													1	3		3				E3R	4-5
Borgia	Valentino	IT	16														1		1		3		VI	6-7
Erkan	Yasar	TU	17											3		1			0		0	0	I	8-9
Nielsen	Robert	DE	18																	3			A1R	10-11
Yoshioka	Hideichi	JA	19	3																	3		E3R	12-15

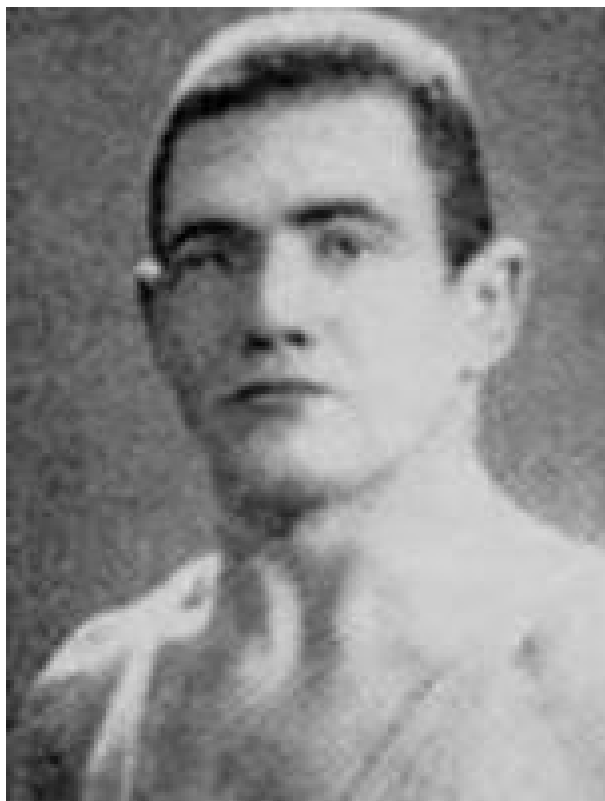
<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>7</u>
17-19	16-17	13-17	11-17	1-11
1-3	1-4	1-8	1	17
4-6	3-8	11		
7-10	7-11			
8-11	13			
13-15				
16				

Slika 43. Originalni ždrijeb i rezultat s Olimpijskih igara 1936. godine u Berlinu.

(izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O.

Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Luttte Amateur).

ANTUN FISCHER

Slika 44. Antun Fischer, nastupao na Olimpijskim igrama 1936. godine u Berlinu

(internetski izvor: Hrvatski olimpijski odbor, dostupno na:

[https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-](https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=antun&filterprezime=&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=idsportas=20302)

[sportasa?filterime=antun&filterprezime=&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=idsportas=20302](https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=antun&filterprezime=&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=idsportas=20302)).

Prema mrežnim stranicama Hrvatskog olimpijskog odbora i Rvačkog saveza Srbije, Antun Fischer rođen je 12. travnja 1911. u Subotici. Bio je član klubova: *Hrvački klub Juda Macabi* (Zagreb), *Hrvački klub Hakoah* (Subotica), *Hrvački klub Jugoslavija* (Beograd). Fischer je bio višestruki prvak tadašnje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca te Kraljevine Jugoslavije. Nastupao je na državnim natjecanjima od 1928. – 1946. godine. 1928., 1929. i 1938. godine osvaja treća mjesta tadašnjih država, 1930., 1931., 1933., 1936. i 1937. godine postaje viceprvak, dok 1935. i 1946. godine postaje državni prvak natječući se za *Hrvački klub Hakoah* iz Subotice i *Hrvački klub Radnički* iz Subotice, zatim za *Hrvački klub Jugoslavija* iz Beograda

i *Hrvački klub Juda Makabi* iz Zagreba. Preminuo je 27. srpnja 1985. godine (Hrvatski olimpijski odbor, 2017; Rvački savez Srbije, 2012).

Slika 45. Antun Fischer u tuš poziciji protiv drugoplasiranog Schafera (izvor: „Hrvatski hrvači na modernim Olimpijskim igrama u periodu od 1896. do 2016“ (diplomski rad), H. Jambrešić, 2017. Kineziološki fakultet u Zagrebu, str. 19).

Prema Larssonu i Irdenu (1977.), Antun Fischer nastupao na Olimpijskim igrama 1936. godine je u kategoriji do 72 kilograma. U kategoriji je bilo 14 hrvača. Ispao je u trećem kolu nakon dva poraza i jedne pobjede:

1. kolo: poraz tušem protiv Rudlofa Svedberga (Švedska)
2. kolo: pobjeda protiv Adolfa Riedera (Švicarska)
3. kolo: poraz tušem protiv Fritza Schafera (Treći Reich)

Svedberg je postao prvak, a Schafer viceprvak (Larsson i Irden, 1977).

72 kg

		Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		R:	<u>1</u>	<u>2</u>
Zacharias	Dimitrios	GR	1		3	3											E2R		1-2	1-3
Tozzi	Silvio	IT	2	0			0				3					3	V		3-4	2-4
Boylorun	Nurettin	TU	3	1			3		0							3	VI		5-6	5-7
Zvonar	Karel	CZ	4		3	1				3							E3R		7-8	6-8
Lubat	Maxime	FR	5						3	3							E2R		9-10	9-11
Rieder	Adolf	SI	6			3		0			3						E3R		11-12	10-13
Svedberg	Rudolf	SW	7				0	0			0	1	1			1	I		13-14	14
Fischer	Antun	YU	8						1	3		3					E3R			
Schäfer	Fritz	GE	9		0					2	0		1	0		0	II			
Puusepp	Edgar	ES	10							3		2		0		0	IV			
De Feu	Jean	BE	11								3	3			0		E3R			
Hametner	Franz	AT	12										3				A1R			
Vincze	Gyula	HU	13										3				E2R			
Virtanen	Eino	FI	14		0	1				3		3				0	III			

	<u>5</u>	<u>6</u>
14-7	9-14	
9	7	
	<u>7</u>	<u>8</u>
	7-9	

Slika 46. Originalni ždrijeb i rezultat s Olimpijskih igara 1936. godine u Berlinu.

(izvor: „Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976.“, O. Larsson i P. Irden, 1977. Federation Internationale de Lutte Amateur).

Tablica 12. Hrvatski hrvači seniori na Olimpijskim igrama 1936., Berlin, Njemačka (Treći Reich)

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUPA	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
KARLO TOTH (1907.)	OI 1936.	GRČKO RIMSKI	N/A	BERLIN, NJEMAČKA (TREĆI REICH)	56 KG	SPARTA, ZAGREB
TOMO ŠESTAK (1914.)	OI 1936.	GRČKO RIMSKI	N/A	BERLIN, NJEMAČKA (TREĆI REICH)	61 KG	ZRINSKI, KOPRIVNICA
ANTUN FISCHER (1911.)	OI 1936.	GRČKO RIMSKI	N/A	BERLIN, NJEMAČKA (TREĆI REICH)	72 KG	JUDA MAKABI, ZAGREB

Legenda: kratica N/A u tablici označava da je plasman određenog hrvača u literaturi nepoznat

XV. OLIMPIJSKE IGRE – HELSINKI 1952.

Larsson i Irden (1977.) navode da su Federativnu Narodnu Republiku Jugoslaviju na Olimpijskim igrama održanim 24. – 27.7.1952. godine predstavljala tri hrvača (Larsson i Irden, 1977). Bili su to Vukov Borivoj¹⁶ i Torma Bela¹⁷ koje svrstavamo među srpske hrvače zato što su te godine bili članovi *Hrvačkog kluba Partizan* iz Beograda, te Čuzdi Bela¹⁸ kojeg također svrstavamo u srpske hrvače zato što je te godine bio član *Hrvačkog kluba Radnički* iz Subotice. Na ovim Olimpijskim igrama Hrvatska nije imala svoje predstavnike.

Tablica 13. Hrvatski hrvači seniori na olimpijskim igrama u razdoblju od 1896. – 1955. godine

IME I PREZIME (godina rođenja)	GODINA NASTUPA	STIL	PLASMAN	DRŽAVA, GRAD	KG	KLUB
PETAR MILAN KOKOTOVIĆ (1890.)	OI 1912.	GRČKO RIMSKI	N/A	STOCKHOLM, ŠVEDSKA	75 KG	WIENER SPORTVEREIN, BEČ
NIKOLA GRBIĆ (1899.)	OI 1924.	GRČKO RIMSKI	N/A	PARIZ, REPUBLIKA FRANCUSKA	75 KG	SOMBORSKO SPORTSKO UDRUŽENJE, SOMBOR
MIROSLAV METZNER - FRITZ (1904.)	OI 1928.	GRČKO RIMSKI	N/A	AMSTERDAM, NIZOZEMSKA	67,5 KG	ASK CROATIA, ZAGREB
FRANJO PALKOVIĆ (1906.)	OI 1928.	GRČKO RIMSKI	N/A	AMSTERDAM, NIZOZEMSKA	75 KG	TAK HERKULES, ZAGREB

¹⁶Vukov Borivoj rođen je 1929. godine u Senti te je 1952. bio član *Hrvačkog kluba Partizan* iz Beograda te time ne zadovoljava niti jedan od dva kriterija prema kojima bismo ga mogli svrstati među hrvatske hrvače. (Internetski izvori: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=669> i Radiotelevizija Srbije. Dostupno na: <https://www.rts.rs/page/sport/sr/story/129/ostali-sportovi/732242/in-memori-am-borivoj-vukov.html>).

¹⁷Torma Bela je 1952. godine bio član *Hrvačkog kluba Partizan* iz Beograda te time ne zadovoljava jedan od dva kriterija prema kojima bismo ga mogli svrstati među hrvatske hrvače. (Internetski izvori: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=675>).

¹⁸Čuzdi Bela je 1952. godine bio član *Hrvačkog kluba Spartak* iz Subotice te time ne zadovoljava jedan od dva kriterija prema kojima bismo ga mogli svrstati među hrvatske hrvače. (Internetski izvori: Rvački savez Srbije. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=681>).

KARLO TOTH (1907.)	OI 1936.	GRČKO RIMSKI	N/A	BERLIN, NJEMAČKA (TREĆI REICH)	56 KG	SPARTA, ZAGREB
TOMO ŠESTAK (1914.)	OI 1936.	GRČKO RIMSKI	N/A	BERLIN, NJEMAČKA (TREĆI REICH)	61 KG	ZRINSKI, KOPRIVNICA
ANTUN FISCHER (1911.)	OI 1936.	GRČKO RIMSKI	N/A	BERLIN, NJEMAČKA (TREĆI REICH)	72 KG	JUDA MAKABI, ZAGREB

Legenda: kratica N/A u tablici označava da je plasman određenog hrvača u literaturi nepoznat

7. ZAKLJUČAK

U ovome radu pokušalo se na jednom mjestu evidentirati najznačajnije hrvatske hrvače – osvajače medalja i sudionike europskih i svjetskih prvenstava te olimpijskih igara od 1896. do 1955. godine. Da bi hrvač mogao biti svrstan u kategoriju hrvatskog hrvača, potrebno je bilo zadovoljiti jedan od dva ili oba kriterija koja su definirali Jajčević i suradnici (2007:116): "športaši koji su u vrijeme nastupa na Olimpijskim igrama bili članovi klubova koji su se nalazili na području koje zauzima današnja Republika Hrvatska" i "športaši koji su rođeni na području današnje Republike Hrvatske, a u vrijeme nastupa na OI bili su članovi klubova iz drugih republika bivše Jugoslavije". Hrvatska se tih godina nalazila u sklopu bivše Austro-Ugarske Monarhije, bivše Države Srba, Hrvata i Slovenaca, bivše Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, bivše Kraljevine Jugoslavije, bivše Nezavisne Države Hrvatske, bivše Demokratske Federativne Jugoslavije kao i bivše Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Uz to, pokušalo se na jednom mjestu prikazati kratke sportske životopise tih hrvača s njihovim slikama, rezultatima, stilom kojim su hrvali, plasmanom te težinskim kategorijama.

Tablica 14. Tablica prikazuje sve hrvache seniore koji su zadovoljili jedan od dva ili oba kriterija po kojima ih možemo svrstati među hrvatske hrvache, koji su nastupali na europskom prvenstvu, svjetskom prvenstvu, olimpijskim igrama i državnim natjecanjima u razdoblju od 1896. – 1955. godine.

IME I PREZIME	BROJ NASTUPA NA EP	BROJ NASTUPA NA SP	BROJ NASTUPA NA OI	BROJ NASTUPA NA DRŽAVNIM NATJECANJIMA
Stanko Šneberger	1	1	0	14
Antun Fischer	1	0	1	10
Juraj Metzner	1	0	0	10
Ladislav Bakšaj	0	1	0	7
Franjo Palković	0	0	1	6
Karlo Toth	1	0	1	6
Miroslav Metzner-Fritz	1	0	1	6
Nikola Grbić	1	0	1	4
Ivan Marković	1	0	0	9
Juraj (Đuro) Kren	1	0	0	3
Tomislav Šestak	0	0	1	N/A
Petar Milan Kokotović	0	0	1	N/A
Blaž Vojvodić	1	0	0	N/A

Legenda: kratica N/A u tablici označava da je broj nastupa na državnim natjecanjima određenog hrvaca u literaturi nepoznat

U razdoblju od 1896. – 1955. godine bilo je održano 12 olimpijskih igara, 7 službenih svjetskih prvenstava od kojih je njih 5 bilo hrvano grčko-rimskim stilom, a 2 slobodnim stilom hrvanja,

te su se održala 22 službena europska prvenstava od kojih je 13 bilo hrvano grčko-rimskim stilom, a 9 slobodnim stilom hrvanja. Tadašnje gore navedene države nisu imale predstavnike slobodnog stila hrvanja u razdoblju od 1896. – 1955. godine. Od ukupnog broja velikih natjecanja koja su održana do 1955. godine koji iznosi 30 hrvanim grčko-rimskim stilom, tadašnje države: Austro-Ugarska Monarhija, Država Srba, Hrvata i Slovenaca, Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, Kraljevina Jugoslavija, Nezavisna Država Hrvatska, Demokratska Federativna Jugoslavija i Federativna Narodna Republika Jugoslavija nastupale su na njih 12. Od 12 velikih natjecanja hrvatski su hrvači sudjelovali na njih 9 što je jasan pokazatelj razvijenosti hrvatskog hrvanja od početka modernih olimpijskih igara. Hrvači s najviše nastupa na svjetskim i europskim prvenstvima te olimpijskim igrama jesu:

1. Nikola Grbić (Olimpijske igre 1924. godine i Europsko prvenstvo 1927. godine)
2. Miroslav Metzner-Fritz (Europsko prvenstvo 1927. i Olimpijske igre 1928. godine)
3. Karlo Toth (Europsko prvenstvo 1931. godine i Olimpijske igre 1936. godine)
4. Antun Fischer (Europsko prvenstvo 1931. godine i Olimpijske igre 1936. godine)
5. Petar Milan Kokotović (Olimpijske igre 1912. godine)
6. Franjo Palković (Olimpijske igre 1928. godine)
7. Tomislav Šestak (Olimpijske igre 1936. godine)
8. Stanko Šneberger (Europsko prvenstvo 1937. godine i Svjetsko prvenstvo 1953. godine)
9. Juraj Metzner (Europsko prvenstvo 1931. i 1937. godine)
10. Ladislav Bakšaj (Svjetsko prvenstvo 1955. godine)
11. Ivan Marković (Europsko prvenstvo 1931. godine)
12. Blaž Vojvodić (Europsko prvenstvo 1927. godine)
13. Đuro Kren (Europsko prvenstvo 1927. godine)

Hrvatske hrvače koji su nastupali na europskim i svjetskim prvenstvima te olimpijskim igrama je zbog zastarjelosti ondašnjih pravila teško rangirati na temelju postignutog plasmana, stoga će se hrvatski hrvači rangirati na temelju broja ostvarenih pobjeda kako na europskim i svjetskim prvenstvima, tako i na olimpijskim igrama. Uvidom u bazu United World Wrestling-a te u knjigu *Documentation of International Wrestling Championships 1896. – 1977.* najuspješniji hrvatski hrvač koji je nastupao na europskim prvenstvima u razdoblju od 1896. – 1955. godine bio je Juraj Metzner s jednom pobjedom s Europskog prvenstva 1931. godine u Pragu. Najuspješniji hrvatski hrvač sa svjetskog prvenstva u razdoblju od 1896. – 1955. godine bio je Ladislav Bakšaj koji je ostvario 2 pobjede i osvojio 5 mjesto na Svjetskom prvenstvu 1955. godine u Karlsruheu, dok je najuspješniji hrvatski olimpijac u razdoblju od 1896. – 1955. godine bio Nikola Grbić s čak 4 pobjede s Olimpijskih igara 1924. godine u Parizu.

Temeljem detaljne analize hrvača i hrvačkih klubova na području današnje Republike Hrvatske, možemo izdvojiti dva hrvačka kluba iz kojih je proizašlo najviše hrvatskih hrvača od 1896. – 1955., a to su klubovi *TAK Herkules* iz Zagreba i *ASK Croatia* također iz Zagreba. Hrvači *TAK Herkulesa* iz razdoblja od 1896. – 1955. godine bili su: Blaž Vojvodić, Juraj (Đuro) Kren, Ivan Marković, Franjo Palković, te Juraj Metzner koji se kasnije prebacio u *ASK Croatia*, dok su hrvači *ASK Croatia* iz razdoblja od 1896. – 1955. godine bili: Miroslav Metzner-Fritz, Nikola Grbić, Stanko Šneberger te Juraj Metzner. Ova analiza nam jasno govori da je područje današnjeg Grada Zagreba u razdoblju od 1896. – 1955. godine dalo najviše hrvatskih hrvača što je vrlo dobar pokazatelj razvijenosti hrvatskog hrvanja na ranije spomenutom prostoru.

Još jedan od pokazatelja razvoja hrvatskog hrvanja je i broj medalja koje su hrvatski hrvači osvajali na tadašnjim natjecanjima. Najdugovječniji i najtrofejniji hrvatski hrvač tadašnjeg vremena uvjerljivo je Stanko Šneberger koji je bio aktivan duge 23 godine i koji je osvojio 11 naslova prvaka tadašnjih država. Slijedi ga Juraj Metzner s 13 aktivnih godina i 5 osvojenih naslova, zatim slijede Antun Fischer s 12 aktivnih godina i 2 osvojena naslova prvaka, Ladislav Bakšaj s 10 aktivnih godina i 3 osvojena naslova, Franjo Palković s 9 aktivnih godina i 4 osvojena naslova, Ivan Marković s 9 aktivnih godina i 2 osvojena naslova, Karlo Toth sa 7 aktivnih godina i 5 osvojenih naslova, Miroslav Metzner-Fritz također sa 7 aktivnih godina i 5 osvojenih naslova, Nikola Grbić sa 6 aktivnih godina i 5 osvojenih naslova i Đuro Kren s 3 aktivne godine i 1 osvojenim naslovom prvaka.

Zaključno, ovim radom željelo se prikazati prikupljene podatke svih hrvatskih hrvača u razdoblju od 1896. – 1955. godine, no vidljivo je da i dalje postoje određena neslaganja u

podacima o hrvačima iz navedenog perioda (npr.: nastupi na natjecanjima, ostvareni plasmani itd.) te se još uvijek ne zna gdje i kada su neki hrvači (Blaž Vojvodić i Juraj (Đuro) Kren) rođeni što nam može biti novi smjer za neka buduća istraživanja. Također, radom se želi upoznati hrvačku, ali i širu društvenu zajednicu sa svim hrvatskim hrvačima koji su nastupali na najvećim, najznačajnijim i najjačim međunarodnim hrvačkim natjecanjima (europsko prvenstvo, svjetsko prvenstvo, olimpijske igre) te dati pisani doprinos hrvačkom sportu u Hrvatskoj i vrhunskim hrvatskim hrvačima koji su obilježili hrvanje u svoje doba, s nadom i ciljem da ih mlađe generacije ovim putem upoznaju, a starije ih se prisjete te da ih svi zajedno nikad ne zaborave.

7. LITERATURA

- Baić M., Kutleša M., Lisjak V., Pavelić M., Rogalo D. (2017). *Strategija razvoja hrvanja do Olimpijskih igara 2020. godine*. Zagreb: Hrvatski hrvački savez.
- Marić J., Baić M., Cvetković Č., (2007). *Primjena hrvanja u ostalim sportovima*. Zagreb: Kineziološki fakultet.
- Gizdić, J. (2016). *Hrvatski olimpijci i odličnici*. Zagreb: Hrvatski olimpijski odbor.
- Jajčević, Z. (2010). *Povijest športa i tjelovježbe*. Zagreb: Kineziološki fakultet i Društveno veleučilište u Zagrebu.
- Jambrešić, H. (2017). *Hrvatski hrvači na modernim Olimpijskim igrama u periodu od 1896. do 2016* (diplomski rad). Kineziološki fakultet, Zagreb.
- Ježabek A. (2012). *Hrvatski hrvači osvajači medalja u periodu od 1955. do 2011. godine* (diplomski rad). Kineziološki fakultet, Zagreb.
- Kolundžija, D. (1998). *Rvanje u Jugoslaviji*. Beograd: Savez rvačkih sportova Srbije.
- Larsson, O. i Irden, P. (1977). *Documentation of internacional wrestling championships 1896. – 1976*. Sweden: Federation Internationale de Lutte Amateur.
- Marić, J. (1985). *Rvanje klasičnim načinom*. Zagreb: Sportska tribina.
- Senečić, G. (ur.). (1961). *Almanah teškoatletskog saveza Hrvatske*. Zagreb: Teškoatletski savez Hrvatske.
- Sviben, B. (1991). Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (3). *Povijest športa*, 89, 9–16.
- Sviben, B. (1991). Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (4). *Povijest športa*, 90, 9–16.

Internetske stranice:

Croring. (2011). *Premينو Ladislav Bakšaj*. Preuzeto s mreže u srpnju 2020. Dostupno na:

<http://www.croring.com/news/preminuo-ladislav-baksaj/4658.aspx>

DK Metalac. *Povijesni rezultati*. Preuzeto s mreže u srpnju 2020. Dostupno na: [http://www.dk-](http://www.dk-metalac.hr/hrvatski/o-nama_4)

[metalac.hr/hrvatski/o-nama_4](http://www.dk-metalac.hr/hrvatski/o-nama_4)

eVaraždin.hr (2011). *Umro Ladislav Bakšaj, najbolji sportaš Varaždina 20. stoljeća*. Preuzeto

s mreže u srpnju 2020. Dostupno na: [https://evarazdin.hr/nasim-krajem/ladislav-baksaj-](https://evarazdin.hr/nasim-krajem/ladislav-baksaj-umro-varazdin-najbolji-sportas-20-stoljec-36493/)

[umro-varazdin-najbolji-sportas-20-stoljec-36493/](https://evarazdin.hr/nasim-krajem/ladislav-baksaj-umro-varazdin-najbolji-sportas-20-stoljec-36493/)

Hrvatski hrvački savez. *Povijest hrvanja u Hrvatskoj*. Preuzeto s mreže u srpnju 2020.

Dostupno na: <http://www.hhs.hr/povijest-hrvanja-u-hrvatskoj/>

Hrvatski olimpijski odbor. (2016). *Biografije olimpijaca, 2017. (Antun Fischer)*. Preuzeto s

mreže u travnju 2020. Dostupno na: [https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-](https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=&idsportas=&filtersport=48&filternatjecanja=&idsportas=20302)

[sportasa?filterime=&filterprezime=&idsportas=&filtersport=48&filternatjecanja=&idsportas=20302](https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=&idsportas=&filtersport=48&filternatjecanja=&idsportas=20302)

Hrvatski olimpijski odbor. (2016). *Biografije olimpijaca, 2017. (Tomislav Šestak)* Preuzeto s

mreže u travnju 2020. Dostupno na: [https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-](https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=%C5%A1estak&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20301)

[sportasa?filterime=&filterprezime=%C5%A1estak&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20301](https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=%C5%A1estak&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20301)

Hrvatski olimpijski odbor. (2016). *Biografije olimpijaca, 2017. (Nikola Grbić)*. Preuzeto s

mreže u travnju 2020. Dostupno na: [https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-](https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=&idsportas=20370&filtersport=48&filternatjecanja=)

[sportasa?filterime=&filterprezime=&idsportas=20370&filtersport=48&filternatjecanja=](https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=&idsportas=20370&filtersport=48&filternatjecanja=)

Hrvatski olimpijski odbor. (2016). *Hrvatski olimpijci i odličnici, 2016.* (str. 111.-113.)

Dostupno na: https://issuu.com/hrvatskiolimpijski odbor/docs/hrvatski_olimpijci_i_odlicnici_1

https://issuu.com/hrvatskiolimpijski odbor/docs/hrvatski_olimpijci_i_odlicnici_1

Hrvatski olimpijski odbor. (2016). *Biografije olimpijaca, 2017. (Miroslav Metzner-Fritz)*.

Preuzeto s mreže u travnju 2020. Dostupno na: [https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-](https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=metzner&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=)

[sportasa?filterime=&filterprezime=metzner&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20348](https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=metzner&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20348)

Hrvatski olimpijski odbor. (2016). *Biografije olimpijaca, 2017. (Petar Milan Kokotović)*.

Preuzeto s mreže u travnju 2020. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije->

sportasa?filterime=Petar+Milan&filterprezime=&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20395

Hrvatski olimpijski odbor. (2016). *Biografije olimpijaca, 2017. (Karlo Toth)*. Preuzeto s mreže u travnju 2020. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=Toth&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20303>

Hrvatski olimpijski odbor. (2016). *Biografije olimpijaca, 2017. (Franjo Palković)*. Preuzeto s mreže u travnju 2020. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/sportasi/biografije-sportasa?filterime=&filterprezime=Palkovi%C4%87&idsportas=&filtersport=&filternatjecanja=&idsportas=20349>

Olympic World Library (2018). *Summer Olympic Games. Organizing Committee. 8, 1924, Paris*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: <https://library.olympic.org/Default/doc/SYRACUSE/78022/viii-olympiade-paris-1924-comite-olympique-francais>

Olympic World Library (2018). *Summer Olympic Games. Organizing Committee. 5, 1912, Stockholm*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: https://library.olympic.org/Default/doc/SYRACUSE/63669/olympic-games-of-stockholm-sweden-1912-fifth-olympiad-programme-rules-and-general-regulations-swedis?_lg=en-GB

Olympic World Library (2018). *Summer Olympic Games. Organizing Committee. 11, 1936, Berlin*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: https://library.olympic.org/Default/doc/SYRACUSE/67725/the-xith-olympic-games-berlin-1936-official-report-by-organisationskomitee-fur-die-xi-olympiade-berl?_lg=en-GB

Radiotelevizija Srbije. (2010). *In memoriam: Borivoj Vukov*. Preuzeto s mreže u srpnju 2020. Dostupno na: <https://www.rts.rs/page/sport/sr/story/129/ostali-sportovi/732242/in-memoriam-borivoj-vukov.html>

Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata (Borivoj Vukov)*. Preuzeto s mreže u srpnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=669>

- Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata. (Čuzdi Bela)*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=681>
- Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata. (Đuro Kren)*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=303>
- Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata. (Ladislav Bakšaj)*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=715>
- Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata. (Juraj Metzner)*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=355>
- Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata. (Miroslav Metzner-Fritz)*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=294>
- Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata. (Blaž Vojvodić)*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/history/rezultati1924-1930.pdf>
- Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata. (Karlo Toth)*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=364>
- Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata. (Stanko Šneberger)*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=466>
- Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata. (Franjo Palković)*. Preuzeto s mreže u svibnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=316>

Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata. (Torma Bela)*. Preuzeto s mreže u srpnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatiview.php?rbr=675>

Rvački savez Srbije. (2012). *Baza podataka klubova i rezultata*. Preuzeto s mreže u travnju 2020. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/klubovi/rezultatilist.php?start=41>

United World Wrestling (2017). *Database*. Preuzeto s mreže u travnju 2020. Dostupno na <https://unitedworldwrestling.org/database>

Varaždinski net. (2015). *Vž kalendar, 2018*. Preuzeto s mreže u srpnju 2020. Dostupno na: <https://varazdinski.net.hr/vijesti/drustvo/3216345/vz-kalendar-1933-godine-rodjenje-ladislav-baksaj-visestruki-drzavni-prvak-u-hrvanju-i-trener/>

Wikipedia. (2020). *Kraljevina Jugoslavija*. Preuzeto s mreže u srpnju 2020. Dostupno na: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e1/Podjela_Kraljevine_SHS_na_33_oblasti.jpg